

Riksdagens protokoll

2013/14:16

Tisdagen den 22 oktober

Kl. 13.00 – 15.23

Protokoll
2013/14:16

1 § Justering av protokoll

Protokollen för den 14, 15 och 16 oktober justerades.

2 § Meddelande om frågestund

Förste vice talmannen meddelade att vid frågestunden *torsdagen den 24 oktober kl. 14.00* skulle följande statsråd närvara:

Näringsminister Annie Lööf (C), statsrådet Ulf Kristersson (M), statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M), statsrådet Erik Ullenhag (FP) och arbetsmarknadsminister Elisabeth Svantesson (M).

3 § Anmälan om kompletteringsval

Förste vice talmannen meddelade att Moderata samlingspartiets riksdagsgrupp anmält Anna Rheyneuclaudes Kihlman som suppleant i trafikutskottet under Eliza Roszkowska Öbergs ledighet.

Förste vice talmannen förklarade vald *under tiden den 1 november 2013–28 februari 2014* till

suppleant i trafikutskottet

Anna Rheyneuclaudes Kihlman (M)

4 § Anmälan om subsidiaritetsprövning

Förste vice talmannen anmälde att utdrag ur prot. 2013/14:3 för torsdagen den 17 oktober i ärende om subsidiaritetsprövning av EU-förslag hade kommit in från miljö- och jordbruksutskottet.

5 § Anmälan om uppteckningar vid EU-nämndens sammanträde

Förste vice talmannen anmälde att uppteckningar från EU-nämndens sammanträde fredagen den 4 oktober hade kommit in.

6 § Anmälan om faktapromemorior

Förste vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2013/14:FPM10 Förordning om europeisk åklagarmyndighet och meddelande om OLAF KOM(2013) 533, KOM(2013) 534 till justitieutskottet

2013/14:FPM11 Förordning om nya psykoaktiva ämnen KOM(2013) 619 till socialutskottet

2013/14:FPM12 Direktiv om ändring av narkotikarambeslutet KOM(2013) 618 till justitieutskottet

7 § Anmälan om avskrivning av motion

Förste vice talmannen anmälde att talmannen avskrivit den återkallade motionen 2013/14:So672 AT- och ST-tjänstgöring för sjuksköterskor av Margareta B Kjellin (M).

8 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2013/14:27

Till riksdagen

Interpellation 2013/14:27 Osäkerheten för tågtrafiken mellan Stockholms central och Södra station
av Mats Pertoft (MP)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 12 november 2013.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade resor och arrangemang.

Stockholm den 17 oktober 2013

Näringsdepartementet

Catharina Elmsäter-Svärd (M)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Expeditionschef

Interpellation 2013/14:29

Till riksdagen

Interpellation 2013/14:29 Målet för bredbandsutbyggnad
av Monica Green (S)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 5 november 2013.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade resor och arrangemang.
Stockholm den 17 oktober 2013
Näringsdepartementet
Anna-Karin Hatt (C)
Enligt uppdrag
Fredrik Ahlén
Expeditionschef

Prot. 2013/14:16
22 oktober

Interpellation 2013/14:37

Till riksdagen
Interpellation 2013/14:37 Arbetsmiljön
av Lars Mejern Larsson (S)
Interpellationen kommer att besvaras den 12 november 2013.
Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.

Stockholm den 18 oktober 2013
Socialdepartementet
Elisabeth Svantesson (M)
Enligt uppdrag
Marianne Jenryd
Expeditionschef

Interpellation 2013/14:39

Till riksdagen
Interpellation 2013/14:39 Redovisning av konsumtionsbaserade klimatutsläpp
av Helena Leander (MP)
Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 5 november 2013.
Miljöministern har inte möjlighet att besvara interpellationen inom anvisad tid på grund av redan inbokade engagemang.

Stockholm den 17 oktober 2013
Miljödepartementet
Lena Ek (C)
Enligt uppdrag
Lena Ingvarsson
Expeditions- och rättschef

Interpellation 2013/14:47

Till riksdagen
Interpellation 2013/14:47 Regelverk kring fiskodlingar
av Eva Sonidsson (S)
Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 5 november 2013.

Miljöministern har inte möjlighet att besvara interpellationen inom anvisad tid på grund av redan inbokade engagemang.

Stockholm den 17 oktober 2013

Miljödepartementet

Lena Ek (C)

Enligt uppdrag

Lena Ingvarsson

Expeditions- och rättschef

9 § Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Motion

2013/14:Sf4 till socialförsäkringsutskottet

EU-dokument

KOM(2013) 622 till trafikutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 12 december*.

10 § Ärenden för förnyad bordläggning

Följande dokument bordlades för andra gången:

Finansutskottets betänkande 2013/14:FiU9

Skatteutskottets betänkanden 2013/14:SkU3 och SkU4

Justitieutskottets betänkande 2013/14:JuU3

Utrikesutskottets betänkanden 2013/14:UU5 och UU6

Utbildningsutskottets betänkande 2013/14:Ubu4

Konstitutionsutskottets betänkande 2013/14:KU2

Försvarsutskottets betänkande 2013/14:FöU3

Näringsutskottets betänkanden 2013/14:NU4 och NU5

Finansutskottets betänkande 2013/14:FiU15

Justitieutskottets utlåtande 2013/14:JuU13

*Svar på
interpellationer*

11 § Svar på interpellation 2013/14:17 om EU:s patentdomstol

Anf. 1 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Fru talman! Leif Jakobsson har frågat mig om jag i närtid kommer att uttala Sveriges stöd för en placering av EU:s patentdomstol i Malmö likt den danska regeringen gjort.

Den enhetliga patentdomstolen och det enhetliga patentskyddet är resultatet av många års komplicerade förhandlingar mellan EU:s medlemsstater.

Eftersom regeringen ser att Sverige har mycket att vinna på ett mer effektivt europeiskt system för att skydda innovationer har regeringen varit drivande i dessa förhandlingar. Det är därför mycket glädjande att EU-förordningarna om det enhetliga patentskyddet kunde antas i decem-

ber förra året och att avtalet om den enhetliga patentdomstolen kort därefter kunde undertecknas av nästan alla EU:s medlemsstater.

Vi har nu trätt in i en ny fas där vi ska inrätta det nya systemet. Det är ett omfattande och spännande arbete. Det är inte var dag som vi från grunden upprättar en mellanstatlig civilrättslig specialdomstol.

Den första instansen i den nya patentdomstolen ska bestå av en central avdelning och lokala och regionala avdelningar. Regeringens målsättning är att Sverige ska ingå i en nordisk-baltisk region tillsammans med Danmark, Finland, Estland, Lettland och Litauen.

Förhandlingarna med berörda medlemsstater om en nordisk-baltisk avdelning har pågått sedan i våras. Förhandlingarna bedrivs i en positiv anda. Bland de deltagande länderna finns nu en stor samsyn om ett upplägg där den nordisk-baltiska avdelningen ska ges en flexibel organisation som gör det möjligt att hålla förhandlingar i alla deltagande länder och inte bara där sätet är placerat.

Denna samsyn har i viss utsträckning minskat betydelsen av sätets placering bland de deltagande länderna. Regeringens målsättning är dock fortfarande att avdelningens säte och den svenska verksamheten ska placeras i Stockholm.

Skälet till detta är att den allra största delen av patentverksamheten i Norden och Baltikum är koncentrerad till Stockholmsregionen. Genom att placera sätet i Stockholm uppnår man en närhet till så många som möjligt av dem som ska använda systemet. Det handlar om både specialister och användare.

Genom att samlokalisera den regionala avdelningen i den nya patentdomstolen med den avdelning vid Stockholms tingsrätt som i dag handlägger samtliga patentmål i Sverige kan vi dessutom dra nytta av den specialistkompetens som finns på området.

Ambitionen är att nå en slutlig överenskommelse med berörda medlemsstater under hösten, och jag har goda förhoppningar om att vi ska lyckas med det. I arbetet kommer jag att fortsätta att verka för att sätet ska placeras i Stockholm.

Anf. 2 LEIF JAKOBSSON (S):

Fru talman! Jag tackar för svaret, även om jag måste erkänna att det inte var vad jag ville höra.

Vad handlar det här om? Jo, om att det ska inrättas en mellanstatlig EU-myndighet, en patentdomstol. Det är spännande i sig, och syftet är vi naturligtvis helt överens om.

Det intressanta är att möjligheten fanns att göra ett nordisk-baltiskt samarbete lite tydligare och starkare. Den danska regeringen tog ett initiativ där den med stöd av det danska näringslivet meddelade att den gärna såg att Sverige hade hela verksamheten men att den i så fall skulle förläggas till Malmö. Argumenten för det var naturligtvis närheten till den danska marknaden.

Ministern refererade till statistik när det gäller patenten. Det är jag ingen expert på. Jag vet bara att den danska regeringen har precis motsatt uppfattning och hänvisar till att de allra flesta patenten kommer på den danska sidan. Det ska jag dock inte ta gift på, men jag har skrivelsen om ministern vill studera den närmare.

Så här ser jag det nu, tyvärr: Det sätt som regeringen har handlagt frågan på är att den har valt att sumpas kanske uppemot 100 jobb i Malmö för att få 20–30 i Stockholm.

Den lösning ministern nu talar om är att patentdomstolen ska finnas i tre olika länder, och då faller den nordiska tanken om en gemensam institution. Det gör också de jobb som vi är överens om att arbetsmarknaden i Skåne behöver. Den har betydligt större problem än den i Stockholm eller riket i övrigt: Det är 10,4 procents arbetslöshet i dag i Skåne som helhet, och det är inte bättre i Malmö.

Den här typen av jobb skulle vara väldigt bra för arbetsmarknaden. Det är inte bara Malmös uppfattning utan även Region Skånes. Region Skåne har via sin ordförande Pia Kinhult tillskrivit ministern om hur viktigt det är att patentdomstolen hamnar i Malmö.

Detta känns. Utgångsläget är att ett annat lands regering säger: Vi är beredda att betala vår del, men då ska den ligga nära oss. Det är ganska självklart. Det är nära Kastrup, som har dubbelt så många utlandsflyg som till exempel Arlanda. Det är självklart att man väljer den modellen. Men den svenska regeringen har i stället valt att stycka upp verksamheten och se till att den lilla del som blir kvar inte kommer till Malmö utan till Stockholm.

Detta är, med förlov sagt, i allra högsta grad ett uttryck för att denna regering inte ser möjligheterna att stärka Öresundsregionen. Vi har motionerat om detta, och jag har drivit detta mycket. Men det måste till en nationell strategi, inte för Öresundsregionens egen del utan för att Sverige som helhet har så mycket att tjäna på om vi kan hjälpa till i fråga om tillväxten med de möjligheter som finns i denna region.

Därför känns det svar som ministern ger i dag för mig och för många lokala och regionala politiker som om regeringen återigen vänder Skåne ryggen.

Anf. 3 EWA THALÉN FINNÉ (M):

Fru talman! Jag vill också tacka för svaret.

Till att börja med kan jag säga att intentionen i förhandlingarna, att vi ska få denna mellanstatliga patentdomstol till Sverige, känns mycket angelägen.

Jag kan ha en viss grundförståelse för att man landar i att det kanske skulle vara naturligt att man samlokaliserar detta med de svenska patentmålen. Men jag skulle ändå önska att ministern och regeringen kunde fundera på detta ett varv till, och jag ska plocka fram några exempel.

Regeringen lägger nu otroligt mycket pengar i Öresundsregionen på satsningen på ESS och MAX-labb som kommer att bli de största forskningsanläggningarna som vi får i Europa. De blir toppmoderna. Allt tyder på att det kommer att ske mycket utveckling i denna region. Detta tillsammans med att bland annat Lunds universitet men även Köpenhamns universitet är mycket framstående på patenträtt och immaterialrätt och att det finns många experter nere i Öresundsregionen tror jag skulle kunna vara ett stort lyft för att stärka dessa stora forskningsanläggningar.

Utifrån dessa aspekter tror jag att det vore mycket bra om man ändå tittade på detta en gång till och tog sig en funderare till på vilka vinster som finns med att inte lägga detta i Stockholm.

Dessutom är det så att om man finns i Malmö är det mycket nära till Kastrup. Det tar inte många minuter att ta sig med tåget till Kastrup. Då har man oerhört bra flygaccess till alla de övriga samverkansländerna, vilket gör att det skulle vara mycket lätt att samverka med en domstol som skulle kunna ligga i Malmö.

Leif Jakobsson var lite grann inne på att det finns en oerhört stor potential i Öresundsregionen med stora utvecklingsmöjligheter just när det gäller forskning, patent, immaterialrätt och så vidare, och det är ett oerhört bra innovationsklimat.

Om regeringen gav en liten puff är jag säker på att det skulle uppfattas som att regeringen verkligen ser att det här finns en framtid till gagn för hela Sverige. Det går nämligen att utveckla denna region mycket mer.

Ta därför ett varv till och fundera över den potential som man skulle kunna få om detta lades i Malmö.

Anf. 4 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Fru talman! Jag har respekt för att ledamöter från Skåne-regionen gärna vill ha fler jobb i Malmö. Det är ingen tvekan om den saken. Men i denna fråga handlar det om ett nära nordiskt samarbete för att säkerställa den nordisk-baltiska patentdomstolen och den regionala avdelningen. Då får man se till de praktiska förutsättningarna.

Det är viktigt att säga att Sverige har den klart största andelen europeiska patentansökningar jämfört med övriga nordiska och baltiska länder. Mellan 2000 och 2012 har Sverige haft fler europeiska patentansökningar än Finland och Danmark tillsammans. Det har varit viktigt för att framhålla varför detta ska ligga i Sverige. Mer än hälften av de europeiska patentansökningarna från Sverige under denna period härrör från Stockholms län. Sverige har också den största andelen giltiga europeiska patent jämfört med övriga deltagande länder i regionen. En geografisk jämförelse visar att också bland de giltiga patenten är ungefär hälften från Stockholm. Även Stockholms universitet, Uppsala universitet och KTH är framstående när det gäller immaterialrätt och patenträtt.

Det är klart att det alltid finns en vilja hos politiker att bygga nya institutioner och kanske ordna 100 jobb. Men vad vi kan göra i Stockholm är att använda befintlig organisation och inte lägga så mycket kraft på byråkratien utan i stället på innehållet. Det är också därför som vi tillsammans med de övriga länderna har diskuterat ihop oss till en lösning som gör att man kan arbeta mer flexibelt än vad man har gjort tidigare. Men vi är rätt överens i sakfrågan.

Det är inte som Leif Jakobsson säger om att man borde ha mer av ett nordisk-baltiskt samarbete och att det skulle vara bättre och möjligt endast i Malmö. Så är det inte. Hela framtagandet av arbetssättet och det som vi lägger fram i detta arbete, så långt som vi har kommit, bygger på samverkan. Sedan har olika regeringar i olika skeenden haft uppfattningar i sakfrågan. Jag kan berätta att finnarna naturligtvis har krävt att denna verksamhet ska ligga i Finland – i Tammerfors, om jag inte kommer ihåg fel. Det har alltså varit många saker som vi har vänt och vridit på.

Men vi är ganska överens om att basen för verksamheten bör ligga där merparten av patentansökningarna och specialistkompetensen finns, och det är i Stockholm. Det vore dumt att inte använda sig av denna möjlighet. Om man vill ha fler jobb i Skåne är det väl ändå viktigt att få

till stånd denna patentdomstol och detta arbete eftersom det främjar tillväxten generellt. Jag tror därför att man ska väga de eventuella 100 jobb som man hade tänkt sig att skapa i en ny institution i Malmö med vad man kan åstadkomma om vi snabbt får detta på plats.

Dessutom kommer vi rent praktiskt inte att ha många år på oss att bygga upp någon ny institution, utan detta måste gälla från dag ett. Då är det en fördel att kunna använda den kompetens som redan finns vid Stockholms tingsrätt där denna typ av frågor hanteras i dag.

Vi har nog varit mycket praktiska. Vi har ställt frågan: Hur kan vi på allra bästa vis säkerställa att dessa frågor som är så viktiga och komplicerade hanteras snabbt, effektivt och där det är som mest centralt? Vi har inte tittat på regionala aspekter i denna fråga, och det tycker jag inte heller att man ska göra. Efter så många års förhandlingar på ett så viktigt område gäller det att säkerställa att det blir kvalitet och att detta finns på plats direkt utan att man för den skull bygger stora nya institutioner.

Anf. 5 LEIF JAKOBSSON (S):

Fru talman! Regeringen väljer alltså 30 jobb i Stockholm framför 100 jobb i Malmö. Det är faktiskt kontentan. Det är självklart att varje land för fram sig självt i dessa diskussioner. Det som är unikt är att ett annat land pekar på Sverige. Danmark skulle kunna acceptera att detta läggs i Malmö och att inte ha en enda del av verksamheten på dansk mark. Man kan betala för att Sverige har denna verksamhet om den läggs i Malmö. Det är detta erbjudande som ministern alldeles uppenbart inte har tagit tag i. Hon har i stället drivit på för en tredelning av detta.

Vi ska inte fortsätta denna statistikdebatt. Men det danska ministeriet skriver att man har 60–70 nya patent. Då räknar man även in skyddsåtgärder för redan utgivna patent, medan Sverige har 20–40. Jag är inte rätt människa att bedöma vad som är rätt eller fel i det; jag säger bara att det finns olika uppgifter som cirkulerar om detta.

Sedan kan man naturligtvis argumentera som ministern och säga att det mesta finns i Stockholm och att allt nytt också måste vara där. Drar man denna argumentation till sin spets skulle all ny verksamhet som staten är med och finansierar lokaliseras till Stockholm eftersom det redan finns strukturer, myndigheter och så vidare där. Det enda som jag skulle kunna tänka mig att ministern skulle ha svårt att argumentera för skulle lokaliseras till Stockholm är någon järnmalmsinspektion. Men det går kanske det också – vad vet jag?

Det är det här som är grundproblemet. Nu säger jag inte bara att det är jag som säger att regeringen är alldeles för fixerad vid Stockholm och inte ser resten av landet. Jag har tidigare sagt att det inte är Sveriges regering utan en Stockholmsregering, men jag tänker citera någon ministern borde lyssna på. Han heter Kent Persson och är partisekreterare för ditt parti, och han intervjuades i Sydsvenska Dagbladet för någon vecka sedan. Det står: ”Kent Persson håller med om att Moderatoppen länge varit allt för fokuserad på Stockholm. – Vi har faktiskt gjort en undersökning. Väljarnas uppfattning är att Moderaterna är Stockholmsfixerade, avslöjar han.”

Det är inte konstigt. Ministern skulle kunna hjälpa partisekreteraren på traven genom att faktiskt lyssna på Ewa Thalén Finné och på de lokala och regionala politikerna. Ta och tänk ett varv till, för det här är inte

optimalt. Det kan inte vara riktigt att 30 jobb till Stockholm är viktigare än 100 till Malmö.

Prot. 2013/14:16
22 oktober

Anf. 6 EWA THALÉN FINNÉ (M):

Fru talman! Det kan hända att det enligt statistiken är fler patent i Stockholmsområdet – jag kan inte heller siffrorna. Jag skulle dock än en gång vilja understryka just de otroliga infrastruktursatsningarna i forskningsmiljöer som regeringen så bra är med och finansierar. Det ena är MAX-labb IV, och det andra är ESS vilket är ett mellanstatligt samarbete där också Danmark är en av huvudfinansiärerna. Sverige och Danmark jobbar väldigt nära, och vi ska ha in väldigt många länder till. Det är väl ett sjuttontal länder som är med och ska finansiera det.

Utifrån att vi får den här fantastiska forskningsmiljön i Skåne – det dröjer fortfarande några år innan den är up and running fullt ut – skulle jag än en gång vilja säga: Fundera ett varv till! Jag tycker att det är jättebra att man får till stånd den nordisk-baltiska EU-patentdomstolen och har förhandlat så pass långt när det gäller den, och det känns bra att den kommer till Sverige. Titta dock på potentialen i södra Sverige och Öresundsregionen om tio år. Jag tror att det skulle vara en stor vinst om domstolen faktiskt låg nere i Malmö.

Anf. 7 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Fru talman! Jag tycker att det är lite roligt när jag blir beskylld för att inte se resten av Sverige eftersom det inte är så ofta jag får den kritiken.

Leif Jakobsson säger att regeringen väljer 30 jobb i Stockholm i stället för 100 jobb i Malmö. Det här är typiskt socialdemokratiskt tänkande: Man kan få ihop 100 jobb i offentlig verksamhet i Malmö, när det egentligen bara behövs 30 för att lösa uppgiften därför att kompetensen och strukturen finns på ett annat ställe. Konstlade jobb som egentligen inte behövs – det är ju dumheter.

Jag har större respekt för resonemanget att Malmö kanske slår Stockholm om några år eftersom man har sådana oerhörda satsningar där. Trots rejäla satsningar tror jag dock inte att så blir fallet, för när man tittar på den statistik och de prognoser som finns och de internationella rankningar som görs av hur regionerna ser ut ser man att Stockholm ligger väldigt starkt till.

Vi måste ändå utgå ifrån att vi inte ska lösa den regionalpolitiska uppgiften eller någonting annat, utan det viktiga i den här frågan är för mig att säkerställa det europeiska patentförfarandet i en nordisk-baltisk regional domstol på bästa kvalitativa sätt och på ett sätt alla är med på. Jag kan försäkra er om att vi i de diskussioner vi har tillsammans med de andra länderna tar steg för steg tillsammans. Det är inte så att vi strider med varandra, utan vi löser de olika frågeställningar som finns. Jag har gott hopp om att vi ska bli överens.

Det här är en känslig fråga i Danmark, och det är en jättekänslig fråga i Finland. I Finland har de dessutom problem med språkreglementet. Det finns alltså mycket i förhandlingarna, men regeringens utgångspunkt i frågan har varit att arbeta på det minst kostsamma och administrativt bästa sättet och säkerställa kvalitet i de viktiga beslut som ska tas när ärendena ska hanteras. Då har vi kommit fram till att den ligger i Stock-

Svar på
interpellationer

holm och framför allt att Sverige naturligtvis kan dra till sig detta. Hittills är det någonting flertalet har tyckt sig ha respekt för.

Vi är inte färdiga än; vi kommer att fortsätta diskussionerna och pröva frågan framöver. Det är dock på det sättet att vi inte kan blunda för att det är i Stockholm huvuddelen av den kompetens som krävs för att lösa uppgiften finns. Det vore väl märkligt om man inte skulle ta vara på den kompetensen och använda sig av det underlaget. Vi kan inte lyfta 70 jobb i Malmö före detta när vi samtidigt vet att ett effektivt och bra patentsystem gör att företagsamheten kan växa och blomstra än mer även i den södra delen av landet.

Anf. 8 LEIF JAKOBSSON (S):

Fru talman! Justitieministern hänvisar till att hon inte vill ha jobb där man inte utför någonting så där alldeles speciellt. Då tycker jag att hon kan börja med att vända sig till arbetsmarknadsministern och avskaffa fas 3 omedelbart.

Det handlar om synsättet. Det här tränger inte riktigt igenom hos ministern. Hela grunduppfattningen hos justitieministern är att all kompetens finns i Stockholm och att det för alltid måste förbli så, och därför kan vi inte göra någonting på något annat ställe i landet. Vad jag försöker säga och vad ni faktiskt måste ta till er är att det finns möjligheter att bilda en framtidsregion. Nu talar jag inte bara om Öresundsregionen; jag talar om vad som händer när Fehmarnförbindelsen finns på plats och Hamburg vänder blicken norrut mot Köpenhamn–Malmö-området. Det blir en av Europas största och intressantaste regioner.

Det kräver dock att det finns en nationell strategi för att understödja en sådan utveckling, och det är det lokala och regionala politiker i Skåne hela tiden säger. Det handlar inte om att vi vill ha det till Skåne utan om att Skåne och vår region med bättre stöd och en genomtänkt strategi skulle kunna bidra till Sveriges tillväxt och finansieringen av välfärden i Sverige på ett mycket bättre sätt än om det blir på det sätt regeringen alltid säger – att allt självklart måste vara i Stockholm.

Sedan är en sak viktig: Ja, patentdomstolen är en känslig sak i Danmark. Med all sannolikhet kommer det att bli en folkomröstning om den, för Dansk Folkeparti har intagit den ställningen. Kunde vi visa på ett rejält nordiskt samarbete, att det fanns en överenskommelse och en gemensam nordisk institution, tror jag att danskarna skulle ha lättare att klara den folkomröstningen.

Anf. 9 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Fru talman! Leif Jakobsson säger att jag skulle ha synsättet att all kompetens skulle finnas i Stockholm och att jag inte ser Skånes potential. Jag vill protestera mot det påståendet. Det är inte vad det handlar om. Det finns mycket potential i Skåne och mycket man kan göra.

Vi har dock förhandlat frågan om ett europeiskt patent sedan 50-talet. Sverige har varit pådrivande för att underlätta för företagsamheten att på ett och samma ställe kunna få till stånd ett patent som gäller i hela EU-området. Vi har slitit med frågan i alla hörn och kanter och har äntligen gått i mål i principfrågorna. Nu ska detta praktiskt hanteras, och det ska finnas en regional avdelning på det nordisk-baltiska området. Då tycker Leif Jakobsson att vi ska använda det som en regionalpolitisk grej och

hålla på att tänka om och annat. Jag är rätt angelägen om att förverkliga detta någorlunda snabbt.

Det är också så att alla patenträttsliga frågor redan i dag prövas i Stockholms tingsrätt. De har exklusiv behörighet eftersom det är svåra tekniska mål. Domarna får sitta med specialister för att över huvud taget ta sig fram. Och det är mål där vi har ett bra resultat och en struktur för detta.

Det är någorlunda enkelt att bygga ut detta något och samla de här frågorna i Stockholms tingsrätt. Det är också det som de andra ser när vi förhandlar.

Det handlar alltså inte om att inte förstå Skånes potential eller vilja, utan det handlar om att efter decennier så snart som möjligt börja använda ett europeiskt patent. Det tror jag är mycket viktigare för näringslivet och för jobben än eventuella institutioner.

Överläggningen var härmed avslutad.

12 § Svar på interpellation 2013/14:15 om ersättning till funktionshindrade

Anf. 10 Statsrådet MARIA LARSSON (KD):

Fru talman! Tomas Eneroth har frågat socialministern om han avser att ta några initiativ i frågan om habiliteringsersättning.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Frågan som ställs i interpellationen är mångbottnad, och jag vill därför sätta in frågan i ett större sammanhang. Men först något om bakgrunden.

Daglig verksamhet är en bland tio rättigheter som kan beviljas som stödinsatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Det är endast personer som har en medicinsk diagnos i form av utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd samt personer som i vuxen ålder förvärvat en hjärnskada som lett till betydande begåvningshandikapp som har rätt till denna stödinsats.

Daglig verksamhet har genom åren utvecklats från att främst vara en gruppverksamhet i särskilda lokaler till att bli mer integrerad med näringslivet på orten, så kallade utflyttade verksamheter där uppgifter utförs hos olika arbetsgivare.

Syftet med stödinsatsen är att den ska främja delaktigheten i samhället och bidra till den personliga utvecklingen. Ett övergripande mål bör vara att utveckla möjligheten till arbete. Enligt Sveriges officiella statistik hade den 1 oktober 2012 ca 32 000 personer daglig verksamhet.

I förarbetena betonas att daglig verksamhet inte ska vara ett avlönat arbete och att syftet inte är att producera varor eller tjänster. Det anges vidare att det är angeläget att möjligheten till ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden eller inom Samhall prövas regelbundet.

Genom socialtjänstlagen har kommunerna också ett ansvar att medverka till att personer med funktionsnedsättningar får meningsfull sysselsättning. Inom socialtjänsten finns det även tillgång till andra sysselsättningar, både inom ramen för särskilda boendeformer och för äldre inom

Prot. 2013/14:16
22 oktober

Svar på
interpellationer

dagverksamheter. Det kan även vara aktuellt för personer som uppbär ekonomiskt eller annat bistånd och är i behov av rehabilitering.

Sysselsättningsinsatser i olika former är således vanliga inom socialtjänstens olika områden, och då inkluderar jag även insatser enligt LSS. Många gånger, men inte alltid, är syftet att underlätta möjligheten till arbete. Det är bra, och jag anser att dessa verksamheter kan utvecklas mer.

Jag ställer mig dock ytterst tveksam till att staten ska finansiera och reglera om och när ersättning ska utgå i samband med att rättigheter i form av bistånd eller stödinsatser enligt LSS beviljas enskilda människor. Det blir en konstig ordning, och den är inte heller problemfri. Som exempel kan nämnas inlåsnings effekter, som kan hindra människor att närma sig arbetsmarknaden. Det kan också vara problematiskt att dra en gräns när det ska utgå ersättning respektive när det inte ska utgå för människor som deltar i olika former av sysselsättningar.

Jag anser däremot att det är viktigt att personer i daglig verksamhet kan komma ut i arbetslivet på olika sätt. Det kan exempelvis vara fråga om olika typer av arbetsmarknadsåtgärder, Samhall, trygghetsjobb och liknande. Regeringen har gjort stora satsningar inom dessa områden.

Socialstyrelsen har även på uppdrag av regeringen tagit fram en vägledning för hur den dagliga verksamheten enligt LSS kan utformas, så att den grupp som står nära arbetsmarknaden får ökade möjligheter till arbete. Socialstyrelsen genomförde uppdraget i samråd med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Syftet med vägledningen är att genom olika exempel stimulera till lokala diskussioner och aktiviteter, för att den dagliga verksamheten ska fortsätta att utvecklas i samarbete med de arbetsmarknadspolitiska aktörerna i landet.

Anf. 11 TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Jag tackar statsrådet för svaret. Möjligtvis beklagar jag att det inte kom några besked om några framtida initiativ. Det hade jag nog nästan förväntat mig.

Jag träffade för inte så länge sedan Olle och Emma uppe i Jämtland. De båda deltar i daglig verksamhet. De tycker att de i princip går till jobbet. För dem är det en väldigt viktig del i deras vardag.

För dem är habiliteringsersättningen viktig. Ekonomiskt är den viktig eftersom den utgör den enda extraersättning de har utöver den sjukersättning som de uppbär. Habiliteringsersättningen täcker inte ens kostnaderna för resor till och från den dagliga verksamheten. Den är också viktig utifrån den bekräftelse som det innebär och den betydelse det har för självkänslan att få en ersättning när man deltar i den här formen av aktiviteter.

De driver den här kampanjen. De tycker att habiliteringsersättningen borde öka, och jag har respekt för deras krav. Jag har här med mig en namnsamling med ett antal underskrifter från uppropet, som de själva organiserat, som jag lovade att överlämna till statsrådet, så den kan du få efter debattens slut.

Jag tror att när Bengt Westerberg presenterade propositionen om LSS en gång i tiden, 1992/93:159 vill jag minnas, var det ganska höga förväntningar. Allt har inte infriats, men det fanns riktlinjer från Landstingsförbundet för den ersättning som fanns. I dag är det kommunerna som hanterar verksamheten, och vi kan konstatera att var femte kommun inte

betalar ut någon ersättning alls. En del kommuner tar ett stort ansvar och andra gör det över huvud taget inte.

De resekostnader som man har när man åker till en daglig verksamhet är inte ett inslag i den dagliga verksamheten eller i den insats som socialtjänsten beviljar, utan det är något som man själv får stå för. Det är också därför det inträffar som Olle berättar, att bussbiljetten faktiskt kostar mer än de 30 kronor om dagen som han får i habiliteringsersättning. Detta har regeringsrätten också konstaterat. Och det är det som är bakgrunden till att jag ställer frågan till Maria Larsson och regeringen: Är det inte dags för en översyn när det är så pass stora skillnader som det är i olika delar av landet?

Jag tittade på den vägledning från Socialstyrelsen som statsrådet hänvisar till i svaret. Den är välgjord och beskriver hur man på många orter har ordnat en bra verksamhet och hur man på många ställen också anstränger sig för att komma ännu närmare arbetsmarknaden. Det finns exempel på goda arbetsgivare som gör väldigt bra insatser. Men faktum är att hur jag än läser vägledningen ser jag inte att ordet habiliteringsersättning nämns någonstans. Jag får gå tillbaka ända till 2007 för att hitta någon form av dokument som nämner habiliteringsersättning, och då är det återigen Socialstyrelsen som i en tidigare granskning säger att den är väldigt viktig. Den är viktig för den enskilde, och den har ekonomisk betydelse för den enskilde med den låga ersättning man har.

Jag ställer mig också lite frågande till *en* del i statsrådets svar, och det är resonemanget om inläsningseffekter. Jag har svårt att se att inläsningseffekter av en habiliteringsersättning är så förekommande. Riktigt så låga löner har vi inte på arbetsmarknaden i dag. Jag skulle vilja att statsrådet förklarade begreppet inläsningseffekter i det här sammanhanget.

Är det inte dags att göra en översyn? Är det inte dags att regeringen tar ett initiativ och ser till att vi får en mer likartad hantering av de här frågorna i hela landet? Det ska ju inte vara vilken kommun man råkar bo i som avgör om man ska få en habiliteringsersättning eller inte.

Anf. 12 FINN BENGTSSON (M):

Fru talman! Jag tackar Tomas Eneroth för en viktig interpellation och statsrådet för ett uttömmande svar. Den bakgrundsgenomgång och den djupa analys som statsrådet har presenterat är verkligen viktiga.

Betydelsen av att människor har ett arbete eller annan meningsfull sysselsättning kan knappast överskattas. Det är inte minst viktigt för att överbygga klyftor i levnadsvillkor och bidra till en ökad delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Det är därför glädjande att sedan lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, infördes 1993 och trädde i kraft 1994 har den dagliga verksamheten blivit den enskilt största insatsen. Den utnyttjas i dag av drygt 30 000 personer, och det har varit en successiv ökning över åren.

Det är helt korrekt som Tomas Eneroth säger. Tittar man på utvecklingen från sekelskiftet och framåt ser man att den habiliteringsersättning som utgår minskat med ungefär 10 procent jämfört med vad utgångsläget var när Landstingsförbundet en gång i tiden gav vissa riktlinjer för vad som skulle vara en optimal ingång för denna ersättning.

Det kan dock vara viktigt att poängtera att ersättningen är skattefri. Frågan om den skulle beskattas togs upp och analyserades så sent som 2005 av Skatteverket. Då drog man slutsatsen att så som den är utformad, att det tydligt inte rör sig om ett arbete utan en möjlighet att komma in i samhällsgemenskapen utan att ha ett löneersatt uppdrag, ska den vara skattebefriad. Det är också viktigt att den förblir skattebefriad.

Statsrådet anger i svaret att det primärt är en kommunal angelägenhet. Socialstyrelsen skriver om en vägledning i sin rapport och poängterar vitsen av att detta instrument utvecklas inom kommunal regi och att det är viktigt att kommunerna behåller en verksamhet som är fortsatt skattefri.

Jag vill poängtera att det finns ett problem här. Den sista delen i statsrådets svar är viktigt. Hon säger att syftet med vägledningen är att genom olika exempel stimulera till lokala diskussioner och aktiviteter för att den dagliga verksamheten ska fortsätta utvecklas.

Det övergripande syftet med den dagliga verksamheten har varit att få fler människor som har rätt att utnyttja denna verksamhet att komma in i löneanställning. Från Socialstyrelsen konstaterar man dock att detta mål inte har uppfyllts.

Låt mig fästa er uppmärksamhet på Försäkringskassans rapport *Tio år med aktivitetsersättning*. Det handlar om de unga under 30 år som har förtidspension. Här har man sedan tio år haft en verksamhet som heter aktivitetsersättning. Analysen visar att det var 13 000 personer i åldrarna 20–30 år som kunde lämna aktivitetsersättningen och gå över i lönebidragsanställning, trygghetsanställning eller annat offentligt skyddat arbete med flera insatser.

Av dessa var det – hör och häpna – endast 155 personer som hade en sådan anställning i statliga myndigheter eller landsting. Det är en förfärande låg siffra. De flesta som hade denna typ av anställning var alltså anställda i privat sektor, till exempel i mindre, enskilda företag.

Jag föreslår statsrådet att man vid en eventuell översyn också tittar på hur det är med utformningen av daglig verksamhet inom stat och landsting. Här borde man föregå med gott exempel.

Anf. 13 Statsrådet MARIA LARSSON (KD):

Fru talman! Olle, Emma och alla de andra är ofta glada när de går till jobbet. De har något kul att göra och får en struktur på dagen. De utför dessutom något som är meningsfullt.

Det största problemet är att Olle, Emma och många fler inte kan få en reguljär anställning och få det de gör omvandlat till en anställning med olika typer av arbetsmarknadsstöd. Det är dock denna väg vi har försökt inrikta arbetet på, och vi gör det på flera sätt. De vill ju ha en lön för sitt arbete, och det borde vara möjligt i mycket större utsträckning.

För några få sker det att denna typ av daglig sysselsättning leder till anställning med olika typer av lönesubventioner och givetvis med en högre ersättning än vad de får i habiliteringsersättning. Det här är den väg som vi gemensamt borde slå in på och arbeta för. Vi har förberett för detta genom att ta reda på hur det fungerar i dag. Det gör vi genom öppna jämförelser.

Vi kan se att 12 procent av kommunerna har aktuella överenskommelser med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan om samverkan för personer med LSS-insatser. Det är nycklarna. Man måste ha en samverkan på orten med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan för att kunna komma framåt. Dessa myndigheter är centrala aktörer när det handlar om personer med funktionsnedsättning och sysselsättning.

Andelen kommuner som följer upp samtliga beslut, som alltså tittar på hur det fungerar och om det finns skäl att ompröva och kanske omvandla det de gör, har ökat från 13 till 17 procent. Det sker alltså något, men det går fortfarande alldeles för långsamt.

Det är 14 procent av kommunerna som uppger att de har en skriftlig rutin för att pröva möjligheten till arbete eller praktik. Vad gör de andra 86 procenten? Alla borde göra detta och ha som rutin att regelbundet följa upp om det är dags att pröva en anställning.

I 42 procent av kommunerna har man haft personer som gått från daglig verksamhet till någon form av arbete eller praktik. Det sker alltså, men min poäng är att det sker i för liten utsträckning.

Nu har vi öppna jämförelser och vet hur läget i kommunerna är och kan börja trycka på. Vi vet vilka som gör uppföljningar och vilka som inte gör det. Glädjande nog har 65 procent av alla enheter upprättat genomförandeplaner för samtliga deltagare. Det är en positiv siffra. Denna plan är utgångspunkten för att kunna göra mer och tänka vidare på nästa steg.

Det finns mycket utvecklingspotential. Några företag är aktiva och går före. Ica har visat det, också i reklamen, och Max hamburgerrestaurang är ett annat exempel. Det finns ett antal aktörer som går före och anställer personer med funktionsnedsättning av olika slag. Vi behöver fler, men vi behöver också en offentlig sektor som visar att det är fullt möjligt. Kommunerna och staten som arbetsgivare har sin del att göra i detta arbete.

Annat vi har gjort är att ställa en rad olika arbetsmarknadspolitiska åtgärder till förfogande och att ta fram vägledningen med goda exempel till gagn för kommunerna. Jag återkommer till det i nästa inlägg.

Anf. 14 TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Jag tackar statsråden för svaren. Vi riskerar att dra i väg i en vanlig arbetsmarknadspolitisk debatt. Då skulle jag säga att Sverige har 400 000 arbetslösa och 70 000 utförsäkrade samtidigt som Arbetsförmedlingen skickar tillbaka 17 miljarder i oanvända medel. Stödet för människor och inte minst för funktionshindrade att komma in på arbetsmarknaden är extremt begränsat. Fler med funktionshinder står längre bort från arbetsmarknaden än tidigare.

Men denna debatt tänker jag inte föra här i dag, utan jag tänker tala om dem som har habiliteringsersättning och går i daglig verksamhet. För dem där det är möjligt att närma sig arbetsmarknaden är det utmärkt att vi utvecklar sådana verktyg, men för många är det inte möjligt. För dem är vardagen en habiliteringsersättning på 30–40 kronor om dagen. Deras vardag är kompisar som gör likartade arbetsuppgifter men som inte har någon ersättning eftersom de råkar bo på andra sidan kommungränsen. Min stillsamma fråga i interpellationen handlar precis bara om detta.

När Socialstyrelsens vägledning inte ens nämner något om ersättning borde man kanske idka lite självkritik. Jag tror nämligen att det finns skäl att göra en översyn av detta. Stora partipolitiska skillnader kommer vi att ha på alla andra områden när det gäller arbetsmarknadspolitik och liknande, men i denna fråga tror jag att det finns ett gemensamt engagemang för att politiken måste se till att det finns likartade villkor och tydliga riktlinjer för kommuner.

Kommuner sparar ofta på detta när det är dåliga tider, vilket det är nu. Många kommuner har ont om pengar till följd av att ekonomin har försämrats på grund av hög arbetslöshet. Då ligger inte precis habiliteringsersättningen först i kön för att ökas, utan den har legat stilla eller i många kommuner till och med sänkts.

Då infinner sig frågan igen: Är det inte dags för regeringen och Maria Larsson att ta något initiativ? Om översyn låter för avancerat kanske det kan bli en analys eller ett internt beredningsarbete så att man påbörjar en process där man diskuterar vad som kommer att hända med habiliteringsersättningen framöver.

Jag tror nämligen att det vore utgångspunkten för en diskussion framöver. Sedan är det viktigt att det är en verksamhet med kvalitet. Det är viktigt att det är verksamheter där man får en bra handledning. Men det är svårt att i längden förklara för individer som uppbär sjukersättning, som är en låg ersättning, varför de ska delta i aktiviteter när resan dit kostar mer än den dagliga ersättning som de får.

Jag tycker att vi har ett pedagogiskt bekymmer när vi själva uppskattar människor som engagerat deltar i dagliga aktiviteter, som vill utvecklas och som vill vara med. Då bör vi kunna understödja en sådan utveckling.

Jag vill ändå att Maria Larsson i sitt nästkommande inlägg säger någonting om inlåsnings effekter. Den delen i svaret från Regeringskansliet förvånade mig nämligen. Jag kanske missuppfattade det, men jag har svårt att se att argumentet skulle vara inlåsnings effekter på arbetsmarknaden om habiliteringsersättningen skulle justeras något eller om det i varje fall skulle bli likartade riktlinjer över hela landet. Jag ser fram emot en förklaring.

Återigen: Vad är det som är så farligt i att göra en översyn av habiliteringsersättningen? Den har onekligen legat still under lång tid, och detta är en återkommande diskussion i både kommunala församlingar och här i riksdagen ibland.

Anf. 15 FINN BENGTSSON (M):

Fru talman! Jag kan föregripa det svar som Tomas Eneroth efterfrågar hos statsrådet, nämligen detta med inlåsnings effekter. Redan i sammanfattningen av den vägledning som Socialstyrelsen har tagit fram varnas det just för problemet med inlåsnings effekter, som kan vara ett hinder mot att man övergår i ett lönearbete, vilket är huvudsyftet med daglig verksamhet i den långa visionen.

Därtill vill jag påtala Skatteverkets regelverk. Om jag läser deras rekommendation rätt menar de att den ersättning som i dag utgår och som är skattefri ligger på runt 40 kronor, vilket motsvarar 0,1 procent av ett prisbasbelopp. Jag känner lite grann att det inte finns alldeles för stora

marginaler när det gäller att justera detta om man vill bibehålla skattefriheten.

Jag vidhåller det som ministern har påtalat, nämligen att detta primärt är daglig verksamhet som ska orienteras nära individen i kommunal regi, i landstingsregi eller i det lokala näringslivet. Då är det rimligt att det primärt är en kommunal fråga att beakta detta.

Avslutningsvis tror jag att jag har en samsyn med ministern på att inte minst stat och landsting måste gå före här. Jag blev bekymrad av de 12 935 unga vuxna mellan 20 och 30 år som har kunnat komma från en aktivitetsersättning över i någon form av program inom Arbetsförmedlingen eller lönebidragsanställning, trygghetsanställning och så vidare. Av dessa 13 000 individer fanns nämligen bara 155 inom statlig myndighet eller landstingen. Om man ska stimulera den dagliga verksamheten att utvecklas, precis som ministern vill, måste vi analysera om staten och landstingen verkligen tar sitt ansvar. Hur ska annars dessa människor kunna komma över i sådan verksamhet, som de inte verkar kunna göra?

Anf. 16 Statsrådet MARIA LARSSON (KD):

Fru talman! Tack för debattinläggen! Det gläder mig att vi är representanter från tre partier som diskuterar frågan. För Olles och Emmas skull, och för alla andras skull, är det inte bara jätteviktigt vad vi diskuterar och gör här. När vi har kartläggningen med öppna jämförelser är det också viktigt hur vi och våra medaktörer i de olika politiska partierna agerar ute i kommunerna. Det är där vi kan göra den stora skillnaden.

Jag har för övrigt inte hört eller sett något förslag från Socialdemokraterna om en statlig habiliteringsersättning. Jag har inte sett några sådana budgetförslag. Jag har kanske inte har studerat er budget tillräckligt, men jag ser ingenting sådant. Det får ni gärna berätta om.

När det gäller inläsningseffekten svarade Finn Bengtsson alldeles utmärkt på frågan. Det är precis det som man pekar på i vägledningen. Läs en gång till lite noggrannare så ser du att det står tydligt där! Det handlar också om att när man väl har placerat någon i vad man tycker är en fungerande daglig sysselsättning kanske man lägger ned vapnen. Man fortsätter inte att anstränga sig. Det är därför jag tror att vägen med öppna jämförelser och med en konkret analys av vad varje kommun har för sig är mycket mer verksam som redskap i arbetet.

Jag har vägledningen, som heter *På tröskeln – Daglig verksamhet med inriktning på arbete* och som Socialstyrelsen har tagit fram till hjälp för kommunerna, här i fysisk form. I titeln står alltså: daglig verksamhet med inriktning på arbete. Hur kommer man vidare? Det är en möjlighet för betydligt fler i dag – inte för alla, men för många – att få en lön i handen i stället för en habiliteringsersättning.

Här finns en rad lysande exempel. Göran Lindgren, 33 år, jobbar nu i stallet där han får ta hand om hästarna och köra traktor. Han har hittat sin nisch. Han har en individuell placering, och den går ganska enkelt att omforma till ett arbete med någon form av anställningsstöd.

Vi har exempel som handlar om att Örebro kommun har startat en stiftelse där landsting och kommun är huvudmän och där man jobbar med att förmedla anställningar på den öppna arbetsmarknaden. Det kan vara i form av en praktikanställning först och så småningom bli till en

anställning. Sedan starten 1989 har 600 personer fått anställning genom detta arbetssätt.

Här finns också en beskrivning av socialt företagande, som inte bara skolar in i ett arbete utan också skolar in i medbestämmande, demokrati och delaktighet. Det är utmärkta exempel som skulle kunna användas i betydligt fler av kommunerna som i dag inte uppvisar så bra resultat.

Låt oss gemensamt bestämma oss för att agera ute i kommunerna, ställa frågorna där och se till att det sker ett aktivt arbete med dem som finns i daglig sysselsättning. Så kan fler få en habiliteringsersättning som omvandlas till lön.

Anf. 17 TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Jag tackar statsrådet för svaret. Jag lämnade nu över namninsamlingen så att den är officiellt överlämnad till Regeringskansliet.

Jag valde att ta med Socialstyrelsens vägledning digitalt. Fördelen med det är att man kan skriva "Inlåsnings effekter" och sedan trycka på "Sök". Jag hittade inte ett enda ord om det. Skälet till att jag frågar är att jag undrar hur en habiliteringsersättning på 30 eller 40 kronor om dagen kan skapa inlåsnings effekter i förhållande till den öppna arbetsmarknaden. Det har jag svårt att se.

Återigen: Det är dock inte kärnfrågan. Jag tyckte bara att argumentationen var konstig. Det är klart att vi alla ska hitta bättre sätt för att människor ska kunna komma in även på den ordinarie arbetsmarknaden. Men grunden för detta är att var femte kommun inte utger någon habiliteringsersättning. Sjukersättning är en mycket låg ersättning, och detta är en grupp som har det tufft ekonomiskt. Olle och Emma drömmer precis som alla andra unga gifta par om att kunna ha en framtid, kunna göra resor och kunna tjäna lite pengar. Ingen längtar efter eller önskar naturligtvis mer än de själva efter att få komma in på den öppna arbetsmarknaden med lön. Men det är inte här och nu. Här och nu är det habiliteringsersättning. Det är därför de engagerar sig i frågan.

Jag tror att vi måste fundera politiskt. Är det i längden en hållbar lösning i landet att ha så olika förutsättningar? Vi föreslår ingen statlig habiliteringsersättning; där har Maria Larsson alldeles rätt. Det är inte heller det jag efterfrågar. Jag har respekt för frågan – den är svår.

Vi föreslår en översyn, och den behöver däremot vara statlig eftersom man inte kan göra den i varje kommun. Det är regeringen som är den instans som står till förfogande. Gör en översyn av habiliteringsersättningen! Vad innebär detta för de funktionshindrade? Vad innebär det för självkänslan och för ekonomin? Vad är egentligen en rimlig nivå framöver när vi talar om det?

Det behövs ett bättre grundmaterial än den vägledning vi fick från Socialstyrelsen, där man inte ens nämner frågan om habiliteringsersättning.

Anf. 18 Statsrådet MARIA LARSSON (KD):

Fru talman! Jag tackar för diskussionen och debatten.

En bra verksamhet med god kvalitet när det gäller daglig sysselsättning är vad vi behöver se på fler ställen. Det har hänt saker i positiv riktning, men återigen: Det händer för lite. Det finns säkert möjligheter till

förbättringar, framför allt från kommunernas sida, i arrangemangen och i de individuella planerna för att peka ut nästa steg i utvecklingen. Detta är en bland tio rättigheter som de som tillhör gruppen ges möjlighet att använda sig av.

Det kommunala självstyret sträcker sig långt i vårt land. Det finns en mycket stor makt förlagd ute i kommunerna när det gäller ersättningar eller avgifter.

Det gläder mig att höra att vi är överens om att det bästa sättet inte vore en statlig habiliteringsgaranti och att Tomas Eneroth inte är inne på den linjen.

Vad skulle en översyn leda till? Jag ska naturligtvis fundera vidare på vad som kan gagna den här saken bäst i längden, men låt mig säga att det finns en rad gränsdragningsproblem på det här området som inte är alldeles lättlösta.

Jag är också orolig för att om man skulle gå den här vägen, Tomas Eneroth, och börja fokusera väldigt mycket på habiliteringsersättning skulle det andra som vi nu med kraft försöker göra, nämligen att fler ska få en riktig lön, kanhända avstanna. Det ser jag som en stor och betydande risk i den här diskussionen. Tack för en vitaliserande debatt!

Överläggningen var härmed avslutad.

13 § Svar på interpellation 2013/14:23 om Vanvårdsutredningen

Anf. 19 Statsrådet MARIA LARSSON (KD):

Fru talman! Margareta Larsson har frågat mig hur det kommer sig att remissvar har plockats bort från proposition 2011/12:160 om ersättning från staten till personer som utsatts för övergrepp eller försummelser i samhällsvården.

Hantering av remissvar är en mycket viktig del i regeringens beredande av förslag. Remissopinionen sammanfattas dock av läsbarhetsskäl alltid mycket kort i propositioner genom en summarisk jämförelse med kommittéförslaget. Jämförelsen ska i stort sett bara ange om remissinstanserna instämmer i kommittéförslaget eller inte och vilka de viktigaste invändningarna är.

Det remissvar som Margareta Larsson efterlyser behandlas och bemöts i propositionen under rubriken ”Ersättningens storlek”. Remissvaret i sin helhet finns i Socialdepartementets arkiv och är tillgängligt för allmänheten.

Anf. 20 MARGARETA LARSSON (SD):

Fru talman! Jag tackar statsrådet för svaret. Jag hör att statsrådet själv säger att remissvaren är en mycket viktig del i regeringens beredande. Trots det tycks statsrådet fullständigt okunnig om vad som händer i hennes eget departement.

Remissvaret, som Maria Larsson påstår ska finnas under rubriken ”Ersättningens storlek” i propositionen, finns inte. Det Maria Larsson säger är därför inte sant. Inte ens de överväganden som ligger till grund för remissvaren finns med, utan det nämns bara lite kort under regering-

ens bedömning att Norges system inte är bra. Jag har inte kunnat se ett ord om vad remissinstanserna tyckte om Norges modell.

Hur stämmer det då med ditt svar, Maria Larsson, att remissvaren är en viktig del av beredningen, när du inte ens vet vad du svarar i det här interpellationssvaret?

Jag ska säga att det är fler som har uttryckt sig mycket märkligt i den här frågan. Marianne Jenryd på statsrådets departement påstår att anledningen till att remissförslaget plockats bort är att man har haft förslag som avviker från propositionen, och då måste ju det här beredas på nytt.

Fru talman! Jag blir inte riktigt klok på det svaret. De propositioner som jag har läst genom åren har handlat om remissinstanser som tillstyrker eller avstyrker utifrån argument. Det har även förekommit att man föreslår en annan lösning än den som utredningen fastnat för. Ibland avstyrker man även utan argument, och ibland argumenterar man utförligt för varför. Det finns därför mig veterligen ingen fast mall med kryssfrågor för remissvar.

En annan märklig sak är att registrator Gunnel Jägerskog på Socialdepartementet i sin tur menar att man inte kan skicka ut alla handlingar till någon som efterfrågar dem på grund av sekretess.

Här blir jag också mycket fundersam, fru talman. Hur kan remissinstansers utlåtanden, som är till för att vara vägledande för oss beslutsfattare, vara sekretessbelagda? Man får ju ändå på goda grunder anta att organisationer och personer som skickar in sina remissvar faktiskt vill att beslutsfattarna ska veta vad de tycker.

Anf. 21 Statsrådet MARIA LARSSON (KD):

Fru talman! Jag vet inte var Margareta Larsson har fått uppgifter ifrån, med det känns som om det har rört ihop sig lite grann eller som om det är en hel del nonsens.

Remissvar som inkommer är alltid en värdefull kunskapskälla för regeringen när den skriver sitt förslag. De är alla offentliga. De registreras och finns för utlämnande för den som så önskar, och vi är naturligtvis skyldiga att lämna ut dem.

Däremot kan en del av de personliga brev med berättelser som har kommit in via Vanvårdsutredningen vara sekretessbelagda. Om det är sådana som har begärts ut har det ibland, för att skydda respektive person, funnits överstrykningar eller annat för att man inte ska kunna härleda dem. Personen i fråga har kanske inte varit medveten om att alla handlingar som kommer in till departementet blir offentlig handling.

Men när det gäller remissinstansernas svar finns det absolut ingenting sådant. Allt är tillgängligt. Allt är offentligt.

Däremot kan man inte skriva ut vad varje enskild remissinstans tycker och tänker i propositionerna. Det skulle bli ett alldeles för omfattande material. Det sätt som vi har använt oss av är det reguljära sättet att skriva en proposition där man summariskt sammanfattar om remissinstanserna stöder alternativt inte stöder det som föreslås i propositionen. Det är det vanliga sättet. Så gör vi alltid. Det här är inget undantag från det. Vi har gjort på det sättet.

När det gäller den aktuella sak som Margareta Larsson tar upp nämns inte just den föreningen med namn i propositionen i just de här frågorna. I stället nämns tre andra organisationer för personer som har vanvårdats.

Två av dem är positiva till en enhetlig ersättning och dess storlek, och en är negativ.

Vi har arbetat på det reguljära sättet. Det har skett på precis samma sätt i den här frågan också.

Anf. 22 MARGARETA LARSSON (SD):

Fru talman! När jag hör Maria Larsson tala blir det tydligt att hon inte har koll på sitt eget departement. Hon vet tydligen inte vad som är sagt, och då ska man veta att det är hon som har det fulla ansvaret för hur det här hanteras.

Vi sverigedemokrater fick inte vara med och diskutera det system som har antagits och som har inneburit att många varken har fått en ursäkt eller en ersättning för det de har lidit under barndomen.

Statsrådet kände sig uppenbarligen så jagad av medierna att hon, tillsammans med resten av sjuklövern, inte ens brydde sig om att utreda detta ordentligt utan hastade igenom en halvdan lösning.

Vi sverigedemokrater såg däremot direkt bristerna i det nuvarande systemet och kom med förbättringsförslag på propositionen. Om inte de andra partierna hade nekat oss att vara med och få inflytande över förslaget hade det inneburit att de här personerna skulle ha fått rätt till stödpersoner när de sitter hos Ersättningsnämnden. Tidsgränsen för att man skulle kunna ansöka skulle inte ha satts vid 1980. Ett avslag på ansökan om ersättning skulle aldrig ha skickats ut brevlades, utan det skulle ha upprättats en mänsklig kontakt vid avslag.

Nu har många fått ett mycket okänsligt brev på posten med en enda mening om att de inte har fått ersättning. De har vändats när de har åkt till Ersättningsnämnden. De har kanske tagit lugnande medel. Gamla sår som de kanske inte har vidrört på väldigt många år rivs upp igen. De ska sitta där framför främmande personer och gå hem ensamma och vänta på ett brev där det står att de inte får ersättning. Det kan lätt tolkas så att de antingen inte har talat sanning eller har varit lätt pjoskiga.

Jag tycker att det är beklagligt att man har haft så dåliga psykologiska insikter när man har hanterat den här saken.

Slutligen skulle kanske det viktigaste som vi skulle ha föreslagit varit en graderad ersättning utifrån övergreppens allvar så att fler kunde få ersättning utifrån sina egna upplevelser. Den modell som de har i Norge, den modell man valde att lyfta ut ur propositionen därför att den inte stämde överens med propositionens eget förslag, skulle ha blivit verklighet.

Vi har vidare löpande följt frågan om vanvård och lagt fram förslag om vettiga lunchersättningar vid förhandlingarna här i Stockholm, en genomgång av Ersättningsnämndens praxis, överklagningsmöjligheter med mera.

Anf. 23 Statsrådet MARIA LARSSON (KD):

Fru talman! Jag har förståelse för att Sverigedemokraterna är ett relativt nytt parti i Sveriges riksdag och kanske inte alltid vet hur vi går till väga.

Arbetet med den här propositionen har skett på ett likartat sätt som det gör med alla propositioner, nämligen att man som regering har ett beredningstvång. Som ansvarig minister för det här är jag glad över att vi

som ett av få länder har tillsatt utredningar som samlar berättelserna. Det var den föregående regeringen som tillsatte utredningen som samlade ihop berättelserna och började gräva i vår mörka historia. Sedan kunde jag tillsätta en utredning där vi bad om förslag på hur vi ska skapa en upprättelse för de personer som har utsatts för det här.

Vi är alltså ett av få länder som har gjort detta. Jag är övertygad om att fler länder har en likartad, mörk historia. Här har vi vågat ta oss an den. Den utredning som jag tillsatte kom med förslag om både en upprättelseceremoni där en offentlig ursäkt framförs och en ersättning på ett engångsbelopp på 250 000 kronor för försummelser och övergrepp av allvarlig art.

När man lämnade det förslaget till mig hade man inhämtat erfarenheter från det fåtal andra länder som har grävt i sin historia, varav Norge är ett. Norges uppenbara rekommendation var att inte ha differentierade ersättningar, vilket hade skapat mycket problem, och att inte heller dela upp det i kommunal och statlig ersättning utan använda sig av *en* typ av ersättning. Det var den typ av rekommendation som Norge gav till Sverige och som också blev utredarens förslag som ledde till den sjupartipuppörelse som sedan slogs fast i form av ett riksdagsbeslut. Så gick det till. Förvanska inte historieber beskrivningen, Margareta Larsson!

Anf. 24 MARGARETA LARSSON (SD):

Fru talman! Jag blir rätt road när jag hör Maria Larsson slå sig för bröstet och mena att vi har gjort det så väldigt bra här i Sverige. Vi är ett av få länder som har gjort det här väldigt bra, säger hon. Det tycker jag inte stämmer alls, utan de andra länderna har gjort det betydligt bättre än vad vi här i Sverige har gjort. Sedan ska vi inte heller glömma att statsrådet Maria Larsson faktiskt från början nekade till att ersättning och en ursäkt skulle ges, men med tryck från oppositionen med Sverigedemokraterna blev hon tvungen att ändra sig.

Vi ska inte heller glömma bort fakta i det här. Fakta är fortfarande mysteriet med de försvunna remisserna. Det kvarstår. Fakta är också att avvikande åsikter från föreningen Vanvårdad och bortglömd om Norges modell med psykologhjälp inte finns med i propositionen. Det är vad det handlar om.

Jag tycker att det här är oförsvarligt, Maria Larsson. Jag tycker att det är odemokratiskt att utesluta remissvar bara för att det inte stämmer överens med propositionens förslag. Jag vill också tillägga en annan allvarlig sak, och det är att riksdagen går miste om viktiga insikter och kunskap som gör det möjligt för oss att fatta ett genomtänkt beslut när remissinstansers förslag saknas. När det här nu har hänt börjar man fundera: Var det här första gången som det hände, eller har det hänt förut? Hur många gånger har det här hänt? Det är en allvarlig misstanke.

Fru talman! Sådana här misstankar om att regeringen rensar bort remissvar som är avvikande tycker jag inte ska behöva förekomma, särskilt med tanke på att de kommer från organisationer som företräder vanvårdade och har unik sakkunskap i frågan.

Riksdagen måste med anledning av den korta tid som finns för följd-motioner kunna lita på att regeringen presenterar sakliga och korrekta remissvar. Framför allt måste regeringen i propositionen även våga pre-

sentera remissvar som ifrågasätter och lyfter frågor som regeringen inte har tänkt på.

Prot. 2013/14:16
22 oktober

Anf. 25 Statsrådet MARIA LARSSON (KD):

Fru talman! Jag ska återigen säga att när en proposition skrivs redovisas remissinstansernas synpunkter utifrån de förslag som läggs fram. De redovisas summariskt – det är det förfaringsätt som vi alltid använder oss av – men alla remissvar finns att begära ut.

Jag blir lite upprörd över de anklagelser som Margareta Larsson står här och slänger omkring sig och över argumentationen. Du står här och säger konspiratoriskt att regeringen gömmer undan saker. Så är det faktiskt inte. Allt finns öppet och tillgängligt. Insinuationerna har inte någon som helst verklighetsförankring. Det är inte ett hederligt sätt att argumentera på i Sveriges riksdag.

Jag är glad över att vi har grävt upp detta och att det är en del av Sveriges historia i dag. Jag är glad över att vi har fått till stånd en ersättning, och det har varit någonting som jag har drivit hela vägen. Men det handlar om att ha en majoritet med sig när man ska genomföra det. Det var jag som tillsatte utredningen som tittar på detta, så inte heller i Margareta Larssons interpellation stämmer historieber beskrivningen. Man får hålla sig till sanningen i interpellationsdebatter, Margareta Larsson.

Det som kallas för Projekt Oppreisning i Norge, som bistår kommuner i deras arbete med sådana här frågor och enskilda som har drabbats av vanvård, har framfört tydligt att ett enhetligt belopp hade varit att föredra, för erfarenheterna från Norge visar att ett graderat ersättningssystem hos de vanvårdade har skapat en känsla av att ha blivit orättvist behandlade när det gäller ersättningsnivån. Det var alltså ofrånkomligt också med ett graderat ersättningssystem.

Överläggningen var härmed avslutad.

14 § Svar på interpellation 2013/14:13 om automatiska permanenta uppehållstillstånd för syrier

Anf. 26 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Fru talman! Kent Ekeröth har frågat mig om jag anser att Sverige inte ska ha en reglerad invandring. Svarar jag nekande på den frågan undrar Kent Ekeröth vidare varför jag inte tar något initiativ till någon åtgärd med anledning av det beslut som Migrationsverket tagit.

Den utlänningslag och den instans- och processordning som en enig riksdag beslutade om 2005 är grunden till Sveriges nuvarande migrationspolitik. I enlighet med utlänningslagen kan en person få uppehållstillstånd som flykting i Sverige om han eller hon riskerar förföljelse på grund av ras, nationalitet, religiös eller politisk uppfattning eller på grund av kön, sexuell läggning eller annan tillhörighet till en viss samhällsgrupp. En person kan också få uppehållstillstånd som annan skyddsbehövande om han eller hon till exempel riskerar dödsstraff eller tortyr i hemlandet eller flyr från en väpnad konflikt. Varje asylansökan bedöms individuellt och på sina egna meriter.

Svar på
interpellationer

Huvudregeln är och har varit under lång tid att en person som beviljas uppehållstillstånd som flykting eller annan skyddsbehövande ska beviljas permanent uppehållstillstånd. Detta följer av lagens förarbeten och praxis.

Läget i Syrien har förvärrats, och bedömningen är att det kommer att fortgå under en lång tid. Enligt FN har över 100 000 människor nu fallit offer för våldet i Syrien, och i genomsnitt lämnar 6 000 personer landet varje dag. En tredjedel av Syriens befolkning bedöms befinna sig på flykt inom eller utanför landets gränser. Prognoser pekar på att andelen kan fördubblas till årets slut. Omkring hälften av syrierna på flykt är barn, och de flesta är under elva år.

Den 17 september konstaterade FN:s vapeninspektör att kemiska stridsmedel har använts mot den syriska civilbefolkningen, vilket inte bara är en krigsförbrytelse utan även ett brott mot mänskligheten.

Den största delen av människorna på flykt stannar kvar i grannländerna. Syriska flyktingar som registrerats eller väntar på att registreras av UNHCR i grannländerna uppgår till över 2,1 miljoner. Majoriteten av dessa befinner sig i Libanon, dit 780 000 flytt, Jordanien, dit 540 000 flytt, Turkiet, dit 505 000 flytt, och Irak, dit 195 000 flytt. Det är därför angeläget att EU och medlemsstaterna fortsätter att stödja UNHCR, International Organization for Migration, World Food Programme, Unicef, Röda Kors-rörelsen och andra organisationer som är involverade i det humanitära arbetet. Som ni redan känner till är Sverige en av de större humanitära givarna till regionen.

Fler än 50 000 syriska medborgare har nu sökt skydd i Europa sedan krisen inleddes i april 2011. Över 36 000 av dessa har sökt sig till Sverige och Tyskland. Hittills i år har över 10 000 syriska medborgare ansökt om asyl i Sverige.

Det ansvar Sverige tar behöver fler axla. Fler länder i den europeiska unionen måste göra mer. Sverige fortsätter därför att driva på att det är av yttersta vikt att samtliga medlemsstater tillämpar det gemensamma regelverket och att de personer som kommer till EU och är i behov av internationellt skydd bereds detta.

Avslutningsvis vill jag framhålla att Sverige har och även i fortsättningen kommer att ha en reglerad invandring. Sverige har och kommer även i fortsättningen att ha en human asylpolitik.

Anf. 27 KENT EKEROTH (SD):

Fru talman! Föga förvånande reciterar Billström mer eller mindre utlänningslagen. Vi kan då konstatera följande: Det första är att Billström och denna regering har lämnat över invandringspolitiken till en icke folkvald tjänsteman, en byråkrat som på egen hand tog ett beslut som gav alla syrier inte bara uppehållstillstånd utan permanenta sådana. Är det rimligt att en myndighet ensam kan avgöra en av de viktigaste frågorna, medan Billström passivt accepterar sådana uppenbart stolliga beslut? Det är helt uppenbart att Billström och kompani inte vågar ta i invandringspolitiken utan helt delegerar den till en myndighet.

Det andra vi kan konstatera är att Billström tycker att det är helt okej med fri invandring till Sverige. För nej, den är inte längre reglerad utan fri för alla som kommer från Syrien.

I Syrien bor ca 22 miljoner personer. Enligt den ordning som nu gäller skulle det alltså vara okej för Billström om samtliga dessa skulle komma till Sverige, i enlighet med vad han nyss sade. Är det så?

Låt mig börja med Migrationsverket. Sammanfattningsvis är den myndigheten kort och gott en korrupt, massinvandringsvurmande organisation. Att ge denna myndighet så mycket makt över invandringen är som att be en alkoholist vakta nycklarna till spritskåpet. Som exempel på detta kan jag ta generaldirektörens interna brev som jag har här. Han skriver: Migrationsverket måste i större utsträckning utgå från migranternas behov och fortsätta utvecklingen från kontroll till service.

Hörde ni detta? De ska gå från kontroll till service och ser alltså inte sin roll som en myndighet som ska kontrollera invandrarens giltiga eller ogiltiga skäl utan som en servicefunktion till invandrare. Hör och häpna nu, i samma brev skriver generaldirektören också: Syftet är att ge immigranterna korrekt och kostnadsfri information om vägen till Sverige, och på så sätt kunna konkurrera ut oseriösa aktörer.

Migrationsverket ser alltså sin roll som en aktör som konkurrerar om invandrare. Invandrare är Migrationsverkets kunder, och en kund har – som alla vet – alltid rätt. Normalt sett brukar en kund betala; i detta fall är det tvärtom.

I relation till en kund försöker den som har kunden också tillfredsställa kundens behov och krav. På detta sätt ser alltså Migrationsverket på invandrare, inte på ett sätt som kan förväntas av en myndighet eller en stat med reglerad invandring, utan som ett företag. Om ni inte tror på denna tolkning kan vi läsa lite mer ur detta brev. Jag läser igen: Nu går vi in i ett utvecklingsarbete för att på ett bättre sätt möta kundens behov. Så skriver man alltså på Migrationsverket. De pratar om invandrare som kunder. De som tvivlar på detta kan se dokumentet på min blogg.

I brist på tid kan jag inte utveckla alla konstigheter som Tobias Billströms myndighet Migrationsverket gör dagligen, men följande frågor måste ställas. Jag skulle uppskatta om Billström verkligen svarar på dem. De är i form av ja- och nej-frågor. Billströms fyra minuter borde räcka mer än väl för att svara på dem.

Accepterar Billström 22 miljoner invandrare så länge de kan ta sig hit? Om inte, var går i så fall gränsen? Jag vill ha svar på den frågan.

Instämmer Billström med generaldirektören i att betrakta invandrare som kunder vars behov man ska tillfredsställa och att Migrationsverket ska gå från kontroll till service? Jag vill ha svar på den frågan också.

Den sista frågan är: Vem anser Billström att den egentliga kunden är? Borde det vara invandrarna eller skattebetalarna?

Jag vill återigen påpeka att Billström nu har fyra minuter på sig att svara på dessa ja- och nej-frågor. Jag skulle uppskatta att få svar på dem.

Anf. 28 ROGER HADDAD (FP):

Fru talman! Först och främst vill jag ge stöd åt migrationsministerns och regeringens beslut att bevilja syriska flyktingar permanent uppehållstillstånd. När jag lyssnar på Kent Ekeröth hör jag att han för en byråkratisk myndighetsdebatt och över huvud taget inte berör den mänskliga faktorn när det gäller att tusentals människor, kanske över en miljon syrier, ofrivilligt har flytt från sitt land. Vem vill lämna sitt land, sin skola, sina kompisar, sitt hem och sina leksaker för att sätta sig på en

buss eller en guppig båt och resa till ett land där man inte vet om man får bo kvar?

När det gäller de syrier som ändå har lyckats ta sig hit till Sverige och som har ansökt om asyl vill jag säga till Kent Ekeroth att regeringen eller Migrationsverket inte beviljar den direkt vid ankomsten. Man har vistats här i ett år, två år, två och ett halvt år. Det är inte ovanligt, Kent Ekeroth, att man bor i trånga lägenheter hos sina släktingar, men man kan leva med det. Det viktigaste är att få trygghet och frihet i det nya landet Sverige.

Den fråga jag och Folkpartiet vill ställa till Kent Ekeroth är: Anser inte Kent Ekeroth att de här människorna – vi kunde läsa i statsrådets svar att hälften av dem är barn – har skyddsbehov enligt svensk utlänningslag?

Det måste finnas proportioner i debatten, fru talman. Kent Ekeroth talar om massinvandring. Det är ett begrepp som återkommande dyker upp i kammaren. Det visar sig att i år har ungefär 10 000 sökt asyl i Sverige. Jag har besökt Libanon ett par gånger i år. Senast i maj träffade jag den libanesiske migrationsministern som vädjade till EU och Sverige om fortsatt stöd. Han sade i maj att prognosen då var 750 000 flyktingar. I slutet av detta år skulle bara Libanon, till ytan lika stort som Skåne län, ha tagit emot en miljon syriska flyktingar.

Jag vet inte om Kent Ekeroth och Sverigedemokraterna har gjort några besök i Jordanien, Turkiet eller Libanon eller över huvud taget är intresserade av de lokala förhållandena nere på marken, utan de väljer att hålla sig till en strikt byråkratisk myndighetsdebatt. Jag beklagar det.

Jag tycker att vi har en reglerad migrationspolitik och att vi ska ha det. Jag tycker också att Sverige, i situationen med den långsiktiga konflikten i Syrien, ska ställa upp utöver de EU-länder som inte tar tillräckligt stort ansvar. De ska också ta sitt ansvar, men det innebär inte att vi ska stänga våra gränser. Det innebär inte, fru talman, att vi har avskaffat den reglerade invandringen.

Anf. 29 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Fru talman! Låt mig börja med de fyra frågorna som ställdes av Kent Ekeroth.

För det första är alla människor som kommer till Sverige välkomna att lämna in en asylansökan. Ska denna asylansökan beviljas om den lämnas in? Ja, vi är förbundna av våra internationella konventioner att pröva varje enskild asylansökan och titta på om människor har rätt att få asyl om villkoren är uppfyllda, enligt vår egen utlänningslag och de internationella konventioner som vi har undertecknat.

Precis som Roger Haddad sade i sitt väldigt bra anförande handlar det om att se människorna, de människor som faktiskt lämnar in ansökan, och förstå att de måste stå i centrum för debatten. Då är det enkelt att dra slutsatsen att majoriteten av de människor som Kent Ekeroth talar om inte kommer att komma till Sverige. De människorna vill stanna kvar i närområdet. De har sina nära och kära i Syrien, och de vill gärna återvända. De har inte lämnat Syrien för att de tyckte att det var roligt, utan därför att de var tvingade till det på grund av ett blodigt inbördeskrig. Detta ser vi också i det faktum att människor ofta väljer att återvända när en konflikt väl har avslutats.

Hur var det med kundperspektivet? Ja, jag tycker att det är ganska rimligt att börja betrakta människor som utnyttjar service i den offentliga sektorn som kunder. Det är inte fel att anlägga det perspektivet om det leder till att man har en högre servicefunktion. Men det innebär inte att man ska göra avkall på att man allt framgent är en myndighet som verkar under ett myndighetsansvar. Jag tror att Kent Ekeroth har lite problem med att blanda ihop dessa två saker. För mig är det dock inte särskilt svårt. Lag gäller, och Sverige har en reglerad invandring i alla lägen, överallt och alltid.

I frågan om kontroll och service kan vi även notera att många myndigheter har börjat göra den resan. Skatteverket, till exempel, har rört sig från att vara en renodlad kontrollfunktion till att erbjuda ganska mycket service till de människor som använder myndighetens tjänster och har fått erkänt beröm för det. Varför skulle inte Migrationsverket göra samma resa?

Slutligen: Vem är kunden? Alla människor som använder en myndighets resurser eller använder en myndighets tjänster är naturligtvis att betrakta som kunder, men självfallet består den reglerade invandringen. Sverige har en reglerad invandring med rätt till asyl för de personer som har skyddsskäl, rätt till invandring för familjemedlemmar och möjligheter till arbetskraftsinvandring när en arbetsgivare anser sig behöva rekrytera från andra länder.

Nu har jag svarat på frågorna, och nu har jag några saker att ta upp.

Det beslut som Kent Ekeroth kallar stolligt innebär att människor som förföljs och förtrycks i det just nu kanske blodigaste inbördeskriget på planeten ges skydd i vårt land. Det är jag oerhört stolt över. Det är en politik som jag står rakryggad upp för i den här kammaren, överallt och alltid.

Kent Ekeroth talar om Migrationsverket som en korrupt myndighet. Jag tycker att det är oförskämt. Det är oförskämt mot Migrationsverkets tjänstemän och det är oförskämt mot de människor som betalar för det, nämligen skattebetalarna i Sverige, att antyda att de skulle gå med på någonting sådant. Det är dessutom i detta sammanhang viktigt att komma ihåg att när vi talar om att ge skydd till människor gör vi det med utgångspunkt från våra internationella åtaganden. De är stora, de är viktiga, och det finns en bred uppslutning kring dem i riksdagen. Sverigedemokraterna är en minoritet i denna kammare när de framför sina åsikter om att vi borde göra avkall på eller inskränka möjligheterna att söka asyl i vårt land.

Summa summarum: Jag anser att interpellationen mycket tydligt visar var Sverigedemokraterna står. Det är längst bort i hörnet, fjärran från all den medmänsklighet och humanism som präglar övriga i den här kammaren, de som alltid står upp för människors rättighet att lämna in en asylansökan.

Sedan vore det angeläget att andra stater i Europeiska unionen gjorde mer. Det vore angeläget att fler axlade det ansvar som Sverige axlar. Men när det gäller Europeiska unionen och Sverigedemokraternas inställning till den organisationen är den bara alltför väl känd. De vill inte ens att den ska existera.

Anf. 30 KENT EKEROTH (SD):

Fru talman! Jag skulle gärna ha svarat på allt det som Haddad sade men tyvärr har jag fortfarande bara fyra minuter på mig, oavsett hur många talare som skulle hoppa in i debatten. Min debatt ägnar jag åt Billström, inte åt Haddad. Den debatten tar jag gärna när som helst annars.

Vi kan konstatera att jag frågade Billström om han tyckte att det var okej ifall 22 miljoner kom hit, och hans svar var att 22 miljoner inte kommer att komma hit. Men rent teoretiskt kan de komma hit. Min fråga var då om det skulle vara okej att vi hade 22 miljoner syrier i det här landet. Det var min fråga, inte ifall de kommer eller inte. Men menar du, Tobias Billström, att det enligt de regler som finns och som du accepterar skulle vara okej? Jag vill ha svar på den frågan. Skulle det vara okej att 22 miljoner syrier invandrade till Sverige?

Om man, såsom situationen nu är, kan visa att man kommer från Syrien får man uppehållstillstånd i Sverige. Det var det beslutet Migrationsverket tog. Dessutom får man permanent uppehållstillstånd. Ingen konflikt i världen är permanent. Varför ska vi då ge dem permanenta uppehållstillstånd i stället för tillfälliga, till att börja med?

Ja, Migrationsverket är en korrupt myndighet. Vi har sett en massiv korruption. Bland annat säljer de uppehållstillstånd, vilket uppdagades av medierna. Vi kan dagligen läsa om så kallade miggör, handläggare, på Migrationsverket – jag har personligen talat med sådana – som ingår i den omfattande korruptionen med familjeband och klaner som bildas på olika avdelningar inom Migrationsverket. Det är en massiv korruption, och den kommer alla snart att få se mer av.

Sedan talar Billström om internationella konventioner. Så här är det: Det finns ingen internationell konvention för massinvandring. Vi har skrivit under samma internationella konventioner som till exempel Finland, som tar emot en bråkdel av det som Sverige gör, vilket för övrigt också gäller övriga EU-länder. Du sade att Sverigedemokraterna står längst bort i hörnet, men det är Sverige som står längst bort i hörnet i Europa. Vi släpper in många, många fler än alla andra. Vi, Sverige, står längst bort i hörnet. Den politik ni för innebär att Sverige står längst bort i hörnet.

När det gäller jobbskapande och påstådd minskning av kriminaliteten tar regeringen gärna åt sig äran; där har man gjort allting rätt. När det gäller invandringen brukar man i stället hänvisa till att det är Migrationsverkets beslut eller till enskilda tjänstemän som gör dittan eller dattan.

För att lite grann visa på regeringens aningslöshet i de beslut man fattar och i den politik man för kan vi se på regeringens vårbudget, den som kom 2013. Där finns prognosen för migration, utgiftsområde 8. Den går från 10 miljarder år 2013 till 13,2 miljarder år 2017. Den stiger enligt prognosen. När vi sedan tittar på höstbudgeten, vad ser vi där? Jo, då visar siffrorna någonting helt annat. Nu går siffrorna ned, från 10 miljarder år 2013 till 9,5 miljarder år 2017, detta trots att Migrationsverkets beslut om fri invandring från Syrien fattades två veckor innan regeringen släppte sin budget. Regeringen tror alltså på minskade kostnader trots att man borde vara medveten om beslutet om fri invandring som kom innan man släppte sin budget. Det säger ganska mycket.

Sedan står Billström här och är mer eller mindre omedveten om vad Migrationsverket sysslar med. Faktum är att regeringen i regleringsbrev till Migrationsverket med lätthet skulle kunna instruera dem att strikt tillämpa utlänningslagen, att inte ha ett kundperspektiv på utlännningar eller att Migrationsverket ska ha ambitionen att begränsa invandringen till Sverige.

Frågan är varför Billström inte gör det. Svaret är naturligtvis att regeringen kan göra det om man bara vill. Även om Migrationsverket är korrupt, vurmar för massinvandring och har ett tungt ansvar så vilar det yttersta ansvaret på Billström och på regeringen. Slutsatsen är endast en: Regeringen har infört fri invandring utan att meddela svenska folket men uppehåller fortfarande illusionen av reglerad invandring.

Billström hade ett ögonblick av sällsynt klarhet när han sade att volymerna påverkar integrationen. Och nu slår vi rekord. Allvaret i situationen, inte minst med tanke på de enorma konsekvenser invandringen har för Sverige, borde kunna fälla nästan vilken regering som helst. Men eftersom det bara finns en opposition i den här kammaren kommer det tyvärr inte att hända.

Anf. 31 ROGER HADDAD (FP):

Fru talman! Kent Ekeroth vill inte svara på min enda fråga, om han anser att de vuxna och inte minst barn som flytt till bland annat Sverige har skyddsbehov. Detta frågar jag med tanke på den allvarliga och långvariga konflikten i Syrien.

Kan Kent Ekeroth någonting om Syrien över huvud taget? Det är inte ett land där det finns en opposition, fungerande massmedier och så vidare, på samma sätt som i Sverige. Man kan inte ens se embryon till att situationen kommer att lösa sig inom kort. Det är därför Sverige och Migrationsverket fattat beslutet att de människor som tagit sig hit och bott här i drygt två år får permanent uppehållstillstånd. Jag tycker att det är bra. Då kan de gå vidare med sina liv. Barnen kan börja skolan, de vuxna kan få etableringsinsatser och bidra till Sverige, deras nya land. Jag tycker inte att det är problematiskt.

Ett annat begrepp som Kent Ekeroth slänger sig med är fri invandring. Jag har träffat många av de syriska flyktingarna i Libanon, som ligger granne med Syrien. De är stolta över sitt land. De har butiker. De har lägenheter. De har pengar. De behöver egentligen inte fly till ett annat land, men de är tvingade att lämna Syrien och bo i Libanon eller att ta sig vidare. Många familjer som har det knapert lägger alla sina sparade resurser på att till varje pris ta sig ifrån Mellanöstern, gärna till ett europeiskt land. Många vill komma till Sverige där de har sina släktingar.

Inte en enda solidarisk, medmänsklig kommentar kunde vi höra från Kent Ekeroth, Sverigedemokraterna. I stället är det stolligt, det är kommunistiskt, det är fri invandring och det är automatiska permanenta uppehållstillstånd. Håll dig till fakta, Kent Ekeroth! Stå inte och tala osanning! Återigen: Varför ska dessa människor inte få skydd i Sverige?

Anf. 32 VERONICA PALM (S):

Fru talman! Jag har inga ambitioner att i riksdagens talarstol föra en debatt som utgår från extrema konspirationsteorier baserade på lögner eller myter. Mitt syfte med att vara här i dag är att ställa en fråga till

Tobias Billström om det permanenta uppehållstillståndet från ett annat perspektiv än det som Kent Ekeröth har. Jag tror nämligen att det är en extrem hållning som inte främjar diskussionen.

Jag vill ha en human, reglerad och rättssäker migrationspolitik. Jag ser en del brister i dag. Det permanenta uppehållstillståndet är en, eller snarare det tillfälliga uppehållstillståndet som används alltmer frekvent. Jag är glad över det ställningstagande som nu kommit beträffande syrier, för permanent uppehållstillstånd är viktigt. Det är viktigt för den enskilde, den enskildes vilja att ta plats i Sverige, att vilja engagera sig i Sverige, att känna sig välkommen i Sverige, och det är också viktigt för Sverige, för att Sverige ska kunna säga att vi tillsammans kan bygga oss starkare med de nya medborgare som finns här.

Min ganska enkla fråga till Tobias Billström är: Har du för avsikt att tydligare signalera att fler permanenta uppehållstillstånd är att föredra? Det bygger Sverige starkare och ger Sverige mer av en rättssäker, human och samtidigt reglerad migrationspolitik.

Anf. 33 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Fru talman! Jag tror att det är viktigt att i den här debatten slå fast två saker. För det första följer de beslut som nu fattas en väletablerad praxis som går tillbaka decennier i tiden. Till skillnad från vad som utmålas i talarstolen av Sverigedemokraternas representant är det inget märkligt att bevilja permanenta uppehållstillstånd till människor om man tror att en konflikt kommer att bli långvarig. Det har i modern tid alltid varit så. Det går tillbaka till 80-talet. Det är inget nytt.

Skälet är att det finns en integrationsaspekt. Människor som får permanenta uppehållstillstånd har lättare att finna sig till rätta i samhället. Framför allt har de barn som ofta tillkommer under tiden man vistas på flykt lättare att finna sig till rätta och bli integrerade. Detta gynnar både den enskilde och samhället.

Naturligtvis tänker jag inte ge mig in på att diskutera konspirations-teorier. Jag vill bara säga att vittomfattande anklagelser av den typ som framförs här från talarstolen nog behöver backas upp av lite mer handfasta bevis. Jag tycker att vi har rätt att få höra dem, om Sverigedemokraterna har sådana.

Men det är ett tydligt exempel på den retorik och den inställning som Sverigedemokraterna har, och därför har jag en sak att fråga Kent Ekeröth om.

Sverigedemokraterna föreslår i sin motion att asyl endast ska beviljas personer av två kategorier: sådana som uppfyller kriterierna i FN:s flyktingkonvention och ett mindre antal kvotflyktingar som erbjuds asyl i enlighet med UNHCR. Om giltiga asylskäl kan beläggas kan den asylsökande beviljas ett uppehållstillstånd för en tidsbegränsad period om ett år. Beviljande av permanenta uppehållstillstånd ska enligt Sverigedemokraterna upphöra helt.

Nu är det dock så att Sverigedemokraternas förslag om att införa ett tidsbegränsat uppehållstillstånd inte är förenligt med artikel 24 i skyddsgrundsdirektivet, som stipulerar att en person som beviljas flyktingstatus ska erhålla ett uppehållstillstånd om minst tre år. De personer som beviljas status som alternativt skyddsbehövande ska enligt samma direktiv beviljas ett uppehållstillstånd som ska gälla i minst ett år.

Min väldigt konkreta fråga till Kent Ekeroth som jag tycker att jag, kammaren och alla åhörare har rätt att få höra svaret på är: Anser Kent Ekeroth att vi ska bryta mot skyddsgrundsdirektivet? Ja eller nej?

Prot. 2013/14:16
22 oktober

Svar på
interpellationer

Anf. 34 KENT EKEROTH (SD):

Fru talman! Man får alltid höra en massa undanflykter: Det följer en praxis som vi haft sedan länge, det är myndighetsbeslut som vi inte ska lägga oss i och så vidare. Det är detta som är problemet. I den svenska grundlagen står det inte: All offentlig makt i Sverige utgår från folket, och svenska myndigheter är folkets främsta företrädare. Det står att *riksdagen* är dess främsta företrädare. Trots detta lämnar man över avgörande beslut, som borde fattas i riksdagen, till dessa anonyma välgörare på Migrationsverket som inte behöver ta några som helst konsekvenser av sitt agerande. Det är helt oacceptabelt.

Angående detta med skyddsgrundsdirektivet, som Billström pratade om, och internationella konventioner, som är något väldigt populärt, är det väldigt enkelt. Våra grannländer i Norden och Europa har samma internationella konventioner som vi. Ändå är deras invandringspolitik radikalt skild från vår. Det är till exempel bara att jämföra med Finland, som har en helt annorlunda situation. Man kan applicera detta på helt olika sätt. Och om det är så att några dammiga konventioner som är skrivna för 50 år sedan eller några andra mer moderna bryter mot det som är bra för vårt land, då måste vi omförhandla dem.

Vi kan inte bara stå här passivt och titta på när ni tillåter den massinvandring som är bestämd av enskilda handläggare på Migrationsverket, bara för att någon annan vid något tillfälle har bestämt någonting som uppenbarligen inte är anpassat efter verkligheten och vad Sverige behöver. Om vi bara ska acceptera vad andra någon gång bestämt åt oss, då kan vi alla gå hem. Då kan Billström sluta vara migrationsminister. Det spelar ändå ingen roll. Vi ska ändå inte förändra någonting. Vi ska inte förändra några lagar eller regler. Billström är jättenöjd. Vad gör han på sitt jobb?

Vad är det riksdagen är till för? Jo, för att stifta lagar och ändra regler. Er passiva attityd till den fortsatta massinvandringen är beklämmande. Ärligt talat kommer historien att döma er alla hårt.

Anf. 35 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Fru talman! ”En massa undanflykter” var det. Jag ställde *en* fråga, men fick inget svar. Det är väldigt talande.

Men mest talande tyckte jag att uttrycket ”dammiga konventioner” var. Se där! I koncentrat har vi fått Sverigedemokraternas uppfattning om lagar och regler. Även om man har gått med på att skriva under avtal och stifta lag gäller inte det, om Sverigedemokraterna helt plötsligt har en annan uppfattning i stundens hetta. På en minut kullkastar Sverigedemokraterna Genèvekonventionen efter 50 års existens. Man struntar också fullständigt i Sveriges åtaganden enligt skyddsgrundsdirektivet, ett direktiv som gäller lika i alla 28 medlemsstater och som vi är bundna av. Jag fick inget svar, och jag tyckte att det var mycket talande.

En sak vill jag slå fast här från talarstolen, så att det står alldeles klart. Det sker ingen massinvandring till Sverige. Invandringen till Sverige är reglerad. Under 2012 invandrade ungefär 103 000 personer till Sverige.

Som vanligt är det återinvandrande svenska medborgare som utgör den enskilt största gruppen. Under 2012 utgjorde dessa 20 procent av alla invandrare. Samtidigt sker en förhållandevis stor utvandring från Sverige. Utvandringen har dessutom ökat under de senaste åren. År 2012 utvandrade närmare 52 000 personer. Det kan vara värt att komma ihåg detta nästa gång man hör uttrycket ”massinvandring”.

I sakfrågan, som har fört oss hit i dag till denna interpellationsdebatt om Syrien och vad vi gör för de syrier som söker asyl, upprepar jag vad jag sade tidigare. Jag är oerhört stolt över det faktum att vi kan erbjuda asyl till de personer som kommer och uppfyller de krav som vi har i vår lagstiftning. Det är inga anonyma tjänstemän som har fattat de här besluten. Folket utser en riksdag i fria val. Denna riksdag accepterar en regering, och denna regering styr sedan sina myndigheter i enlighet med lagarna. Lagarna och den praxis som har utvecklats under flera år säger att vi ska bevilja permanenta uppehållstillstånd om vi tror att en konflikt kommer att ta lång tid, och konflikten i Syrien ser tyvärr ut att kunna ta lång tid. Det är mina slutord i den här debatten.

Överläggningen var härmed avslutad.

15 § Svar på interpellation 2013/14:25 om en reformerad planprocess för ett ökat bostadsbyggande och sänkta kostnader

Anf. 36 Statsrådet STEFAN ATTEFALL (KD):

Fru talman! Veronica Palm har frågat mig när jag kommer att verkställa riksdagens beslut att tillsätta en parlamentarisk PBL-kommitté i syfte att samlat ta ansvar för att få till stånd nödvändiga förändringar.

Inledningsvis vill jag erinra om att svaret finns i budgetpropositionen. Regeringens mening är att de PBL-utredningar som har tillsatts under perioden 2011–2013, tillsammans med den kommitté som i augusti har tillsatts för att utreda och föreslå förändringar i de regelverk som styr fysisk planering i syfte att tillgodose bostadsförsörjningsbehovet och en långsiktigt hållbar utveckling i alla delar av landet, tillmötesgår riksdagens tillkännagivande.

Sedan jag tillträdde som bostadsminister har jag många gånger lyft fram att det låga bostadsbyggandet är ett problem som har funnits i Sverige under lång tid. Mitt huvudfokus har varit och är fortsatt att identifiera hinder och skapa förutsättningar för ett ökat bostadsbyggande. En del i detta arbete är att se till att de regelverk som finns på området är så tydliga och effektiva som möjligt.

För plan- och byggprocessen är utformningen av bestämmelserna i plan- och bygglagen (2010:900, PBL) av stor betydelse. Bestämmelserna har varit föremål för översyn av flera utredningar sedan början av 1990-talet. Den senaste stora parlamentariska utredningen avslutade sitt arbete 2005. Förslagen från den utredningen tillsammans med bland annat förslag från den så kallade Byggprocessutredningen 2008 låg till grund för den nya PBL som beslutades 2010 och trädde i kraft 2011. Syftet med ändringarna i nya PBL var dels att effektivisera plan- och bygglovsprocessen och få en mer samordnad instansordning för PBL- och miljö-

balksärenden, dels att stärka systemet med kontroll och tillsyn över byggandet och införa ett nytt sanktionssystem.

En följd av den nya lagstiftningen är att Boverket har fått i uppgift att varje år följa upp lagens efterlevnad och identifiera behov av förändringar. När det gäller förändringarna i planprocessen har Boverket konstaterat att det ännu är för tidigt att utvärdera om förslagen lett till en effektivare process. När det gäller bygglovsprocessen och det nya kravet på tio veckors handläggningstid var det inledningsvis svårt för många kommuner att klara detta krav, men efter drygt två år med nya PBL är det nu 88 procent av kommunerna som hanterar byggloven inom tio veckor. Det troliga är att ännu fler kommuner kommer att klara detta krav de kommande åren.

Jag kan konstatera att mycket har gjorts för att förbättra effektiviteten i PBL. Detta innebär inte att jag är nöjd. Sedan jag tillträdde som bostadsminister hösten 2010 har regeringen tillsatt flera utredningar för att lämna förslag på möjliga förbättringar. Utredningarna har haft i uppdrag dels att se över sådana delar av PBL som trots behov av modernisering inte tidigare har utretts, exempelvis bestämmelserna om plangenomförande och gatukostnader, dels att se över möjligheterna att effektivisera plan- och bygglovsprocessen och överklagandesystemet ytterligare. Vidare har jag tillsatt en utredning för att öka samordningen mellan PBL och miljöbalken vid handläggning av ärenden om buller. Slutligen har jag nu i augusti tillsatt en parlamentarisk kommitté som har till uppgift att se över bestämmelser i PBL om regional planering och bostadsförsörjning (dir. 2013:78). Denna kommitté har ett brett mandat att med utgångspunkt i behovet av regional planering även se över behovet av följdändringar i det kommunala plansystemet i stort, och min förhoppning är att kommitténs arbete ska leda till en bred samsyn när det gäller viktiga åtgärder för att förbättra förutsättningarna för bostadsbyggandet.

Det senaste året har flera av de utredningar som jag har låtit tillsätta avslutat sitt arbete och lämnat förslag till förändringar i PBL. Förslagen samordnas och bereds nu inom Regeringskansliet, och min avsikt är att nu i höst men även under början av 2014 återkomma till riksdagen med ett antal propositioner. Detta propositionsarbete kan inte en utredning göra utan detta arbete är förbehållet regeringen. Att i detta läge tillsätta en parlamentarisk kommitté för att se över de förslag som andra utredningar precis har lämnat skulle inte bara vara märkligt, det skulle också stoppa upp och försena möjliga förbättringar av PBL.

Sammanfattningsvis pågår just nu ett stort regelförenklingsarbete avseende plan- och bygglagen, och syftet är att dessa regelförenklingsarbete ska förbättra förutsättningarna för ett ökat bostadsbyggande. Som Veronica Palm är väl medveten om följer en viss omställningsperiod på varje författningsändring. Det kan därför ta tid innan regelförändringarna får avsedd effekt. Veronica Palm kan dock vara säker på att jag noga kommer att följa utvecklingen och vid behov föreslå nödvändiga förändringar.

Anf. 37 VERONICA PALM (S):

Fru talman! Jag vill börja med att säga att det inte är några fel på bostadsministerns ambitioner. Bostadsministern vill att det byggs mer i Sverige, och han sätter upp höga ambitioner. Problemet är att man inte kan bo i bostadsministerns ambitioner.

Sverige behöver fler bostäder. Bostadsbristen ökar för varje år. Bostadsbyggandet är för lågt i Sverige. Det leder till att unga människor tvingas tacka nej till högre studier för att de inte kan flytta till den plats där de har kommit in på utbildningen. Det innebär att företag inte kan rekrytera rätt arbetskraft för att rörligheten på bostadsmarknaden är för låg och för att människor inte kan flytta dit jobben finns.

Sverige har inte råd att slösa bort unga människors begåvningar och innovativa och engagerade företagens vilja att anställa människor. Sverige har inte råd att tacka nej till den tillväxt och de jobbomöjligheter som bostadsbristen ger hinder för.

För alla och envar är det uppenbart att regeringen har misslyckats med bostadspolitiken liksom den har gjort med jobbpolitiken, kunskaperna i skolan och på en rad områden. Men nu är vi här för att diskutera bostadspolitik.

Vad gör då jag som oppositionsföreträdare? Jag skulle kunna luta mig tillbaka, fnissa lite och peka finger. Men som socialdemokrat vill jag inte göra det. För mig är det viktigare att Sverige går starkt framåt än exakt vilket parti som föreslår något.

Jag sträcker ut en hand och säger: Låt oss sätta oss ned. Du spottar ur dig utredningar, bostadsministern. Vi sätter oss ned och ser till att du som är företrädare för en minoritetsregering får igenom dina förslag i riksdagens kammare. Det är att ta ansvar, men ministern tackar nej.

Vad gör man då? Då går man vidare och lägger fram förslagen i riksdagens kammare. En majoritet i riksdagens kammare säger: Det är sorgligt men sant. Den här regeringen har misslyckats med bostadspolitiken. Den klarar inte av att genomföra alla de utredningar den sätter i sjön till att också bli förändringar på bostadsmarknaden.

Vi kan hjälpa regeringen, säger riksdagen. Den fattar ett beslut om att ge regeringen till känna – som det heter på riksdagsspråk – att regeringen ska tillsätta en utredning, en kommitté, för att helt enkelt genomföra och få lite verkstad när det gäller bostadspolitiken.

Jag blir därför väldigt förvånad när jag hör bostadsministerns svar. Det som bostadsministern hänvisar till är precis alla de utredningar och uppdragen som bostadsministern har ägnat de senaste åren åt. Han hänvisar dessutom till en kommitté som mycket väl var känd för riksdagen när vi beslutade om att tillsätta en genomförandekommitté.

Jag är förvånad över svaret. Det som ministern ger som svar är precis det som är problemet. Problemet är att vi har en minoritetsregering som förvisso har goda ambitioner men att vi inte får något gjort. Riksdagen säger: Vi är beredda att ta ansvar och hjälpa till. Då väljer regeringen att helt enkelt avstå från det.

Jag är förvånad över att den gör det. Vi brukar inte göra så i det här landet. Vi brukar göra saker tillsammans. Det jag är mest förvånad över är att kommittén inte tillsätts trots att det finns ett riksdagsbeslut bakom. Min fråga kvarstår: Tillsätts kommittén?

Anf. 38 OSKAR ÖHOLM (M):

Fru talman! Det är som vanligt spännande att höra Veronica Palm tala om det märkliga i att det är en minoritetsregering som regerar landet när hon själv företräder ett parti som mig veterligen inte har suttit i en majo-

ritetsregering sedan slutet på 60-talet. Det är en separat diskussion som vi kan ha.

Det finns politiska debatter som på något sätt är väldigt begripliga eftersom de är fyllda av begripliga konflikter. Det handlar oftast om att det finns ideologiska skillnader i hur man ser på saker och ting. Det finns radikalt olika prioriteringar av hur man vill göra med samhällets resurser, och man vill göra olika vägval i politiken.

Sedan finns det ibland i politiken helt obegripliga konflikter som är väldigt svåra att förklara för människor som lyssnar på en sådan här debatt och försöker förstå: Vad är konfliktytan i att vi ska se till att fler ska få någonstans att bo och att det ska gå snabbare att bygga i Sverige?

Diskussionen kring just plan- och bygglagen och planering och byggande av bostäder har blivit en ganska obegriplig konflikt. Vi har haft en lag på plats i ett par år. De flesta är ganska överens om att det behöver göras förenklingar och tillägg.

Vi har lyssnat på bostadsministern som redogör för en regeringspolitik som är extremt långtgående på en lång rad områden. Det gäller hur man kan göra förenklingar av planprocessen så att den blir effektivare, hur man kan se till att överklagandepprinciper och sådant gör att det går snabbare men att det ändå är rättssäkert och hur man kan förstärka bostadsförsörjningslagen. En proposition ligger redan på riksdagens bord.

Det handlar om förenklade regler för studentbostäder och enhetligare regler runt om i Sverige så att det inte är radikalt olika beroende på vilken kommun man vill bygga i. Vi har strandskydd och bullerregler. På punkt efter punkt är det precis de saker som efterlysts.

Allt detta vore begripligt om man hade en opposition som säger: Vi håller inte med om detta. Men så är det inte. Jag har blåddrat för att se: Vad är det som står som är så radikalt annorlunda i Socialdemokraternas budgetmotion?

Jag läste den och konstaterar att man tycker att det tar för lång tid från idé till färdig bostad. Man tycker att processen är omgärdad av osäkerhet och höga kostnader. Man vill modernisera, förenkla och förtydliga plan- och byggprocessen för att på det sättet effektivisera och göra att byråkratien minskar.

Det blir då fullständigt obegripligt när man läser det. Ungefär samma formuleringar finns också i Socialdemokraternas bostadspolitiska rapport där de säger att det måste göras någonting åt de här sakerna.

Om det var så att man hade en regering och en bostadsminister som ställde sig upp och sade att allting var frid och fröjd och att de inte vill göra någonting vore kritiken berättigad. I stället är det inte så. På punkt efter punkt görs reformer. Det tillsätts utredningar som kommer med förslag till riksdagen för att tillmötesgå precis de sakerna.

Man kan tycka att en opposition som formulerar sig så borde ställa sig upp och applådera och säga: Detta är fantastiskt. I stället hånas utredningarna, och de säger att de inte behövs.

Vi har hela tiden under denna mandatperiod hört: Nu måste ni sluta utreda. Allting kan inte utredas. Nu måste ni bygga bostäder i stället. Även det vore begripligt om man hade färdiga förslag som man kunde rösta igenom. I stället är förslaget: Vi vill utreda det en gång till.

Prot. 2013/14:16
22 oktober

Svar på
interpellationer

Jag har väldigt svårt att förstå hur det hänger ihop. Det gör att konflikten blir obegriplig om det inte är så, fru talman, att konflikten handlar om precis detta, det vill säga att konflikten i sig är viktigare än att försöka hitta gemensamma lösningar på de problem som vi har.

Anf. 39 LARS TYSKLIND (FP):

Fru talman! Det är alltid populärt att diskutera plan- och bygglagen, även om det kan låta lite torrt. För oss som gillar sådana saker är det alltid intressant.

Vi kan konstatera, och även Veronica Palm var inne på, att vi är helt överens om målsättningen. Att man inte kan bo i ambitioner förstår nog alla. Däremot är det bra med goda ambitioner om man ska nå ett mål.

Att vi ska ha ett regelverk som är tydligt och enhetligt över landet kan vi nog också vara helt överens om och att långa byggprocesser hämmar konkurrensen och ökar kostnaderna. Till slut minskar byggandet, och man får ökade kostnader för bostadskonsumenter. Allt detta kan vi nog vara helt överens om. Det hämmar tillväxt och välfärd i stort. Det gäller att få till verkstad, som Veronica Palm uttryckte det. Det är vad vi alla vill.

Sedan kan vi sätta fokus antingen på lösningarna eller på vilka former vi ska jobba under.

Jag kan bara konstatera att den plan- och bygglag som vi har i dag inte har verkat i mer än 2 ½ år, sedan maj 2011. Än så länge, och det var ju precis det som ministern påpekade att även Boverket säger, är det oerhört svårt att se och utvärdera effekterna av den. Att plan- och bygglagen är en sådan komplex lagstiftning är väl den största orsaken till det. Den bygger på ett regelverk där man ska göra noggranna avvägningar.

Det jag vill lyfta fram här och som ligger i sakens natur är det här med tillämpning. Vi pratar ofta om att tillämpningen inte är enhetlig för hela landet och att den inte är effektiv.

Lösningen är inte att hela tiden fokusera på att ändra lagstiftningen. Den gamla plan- och bygglagen fungerade de facto inte heller så dåligt i många kommuner. Man hade en god tillämpning i vissa kommuner men inte i andra. Det problemet kvarstår och är kanske svårt att få bort helt, men med det arbete som pågår – Boverkets utvärderingar och sådant – tror jag att vi kan komma ganska långt.

Vi kan ju se att under den tid som har gått har det ändå skett förändringar. Ett exempel är problematiken kring byggsanktionsavgifterna. Man såg ganska tidigt att någonting inte fungerade riktigt bra, och nu är det förändrat sedan den 1 juli. Det var någonting som kommunerna efterfrågade. De kände att de skulle få problem eftersom det blev så orimliga summor i praktiken, även om tanken med lagstiftningen naturligtvis var god.

Jag tror att det finns fler exempel där vi i lugn och ro måste följa upp hur plan- och bygglagen fungerar. Jag ska inte ge mig in i diskussionen om definitionen av vad som är en parlamentarisk kommitté, utan den frågan får ministern och Veronica Palm förhålla sig till.

Jag kan dock konstatera att i de utredningar som pågår finns det en del nyckelord: kartlägga tillämpning, översyn av bestämmelserna om genomförande av detaljplan, kartlägga och analysera, redovisa, utvärdera, utarbeta vägledande underlag och så vidare. Allt detta visar ju vad

syftet är: att få till en bra tillämpning av lagstiftningen i verkligheten. Det är där lösningen ligger för att korta byggprocesserna.

Vi har ett tydligt delat ansvar när det gäller just den här biten. Staten ska se till att det finns ett regelverk, och kommunerna ska kunna tillämpa det på ett bra sätt. Vi har statliga myndigheter som ska kunna ge hjälp på vägen i den frågan.

Jag tror att vi ska jobba mycket med tillämpningen och inte fokusera så mycket på att förändra lagar i detta läge.

Anf. 40 Statsrådet STEFAN ATTEFALL (KD):

Fru talman! När jag tillträdde den här posten på hösten 2010 gjorde jag ganska snabbt två konstateranden. Det ena är att vi har byggt för lite i Sverige jämfört med alla andra länder i 20 års tid. Vi har ett långsiktigt, strukturellt problem i Sverige.

Det andra är att i våra tillväxtorter är problemet tillgången till byggbar mark i attraktiva lägen. Hur får vi fram marken så att den kan börja bebyggas och är detaljplanlagd, som den måste vara? Där har kommunerna ansvaret, och vi måste hjälpa kommunerna att få fram en snabbare process, både för att det ska gå fortare och för att minska kostnaderna och öka konkurrensen.

Detta har präglat vårt arbete. Den nya plan- och bygglagen lades fram efter ungefär tio års arbete i riksdag och regering. Vissa bitar var dock inte tillräckligt utredda eller hade utelämnats i utredningsarbetet. Dem har vi gett oss på, och vi har gett oss på att ytterligare försöka effektivisera utredningen.

Vi har bit för bit tagit upp frågor som vi har identifierat och som kommuner, byggföretag, Hyresgästföreningen och andra aktörer har påpekat och jobbat med dem. Vi har tillsatt olika typer av utredningar och myndighetsuppdrag för att så snabbt som möjligt få fram ett bra underlag för beslut.

Vi har lagt fram en del förslag, både i budgetpropositionen och i propositionen till riksdagen, och vi kommer att lägga fram ett antal förslag i höst och i vinter. Bland annat kommer vi att lägga fram en proposition om ungdomar och bostäder och hur vi exempelvis kan bygga upp till 25 procent billigare studentbostäder.

Min fråga till Veronica Palm är: Vad är det vi ska utreda? Ska vi undvika att lägga fram de förslag som snabbt kan bli verklighet i avvaktan på en ny parlamentarisk utredning som ska gå igenom alltihop en gång till?

Är det några nya frågor vi ska utreda i den här parlamentariska utredningen? Ge gärna förslag på dem. Som Veronica Palm redan vet är jag ganska beredd att vända på varje sten och ta initiativ till nya utredningar om det finns behov av det.

Men vilka propositioner och förslag av dem vi har utrett ska vi strunta i att lägga fram för riksdagen? Ska vi skjuta upp dem och förlänga genomförandetiden i avvaktan på en parlamentarisk beredning eller utredning som Veronica Palm skissar på?

Vilka områden är det vi ytterligare ska utreda? Jag skulle gärna vilja höra det. Jag har inte hört några konkreta förslag. Jag försöker läsa era motioner. Det finns bara allmänna ordalag. Jag har försökt lyssna på

Veronica Palm, både nu och tidigare. Jag får inte fram vad det är vi ska utreda ytterligare eller exakt vad det är vi ska göra.

Vad ska vi avstå från att lägga fram för riksdagen i vinter av regel-förenklingar, av snabbare planprocesser, av att bygga billigare bostäder för ungdomar och studenter? Vilka av de förslagen ska vi skjuta upp i avvaktan på den utredning som Veronica Palm vill ha? Konkreta besked på den punkten lovar jag att titta igenom och återkomma med besked om, men jag har inte sett dem ännu.

Det är vad det handlar om: Man måste identifiera konkreta förändringar. Sedan kan man inte bara prata om dem och beskriva problemet, som vi är ense om, utan man måste också lägga fram konkreta förslag på hur man förändrar verkligheten så att det får praktisk effekt. Det är det som jag har fokuserat på, och riksdagen kommer successivt att få ta ställning till allt fler förslag under kommande riksmöte i syfte att råda bot på de tjugoåriga problem som Sverige brottas med.

Anf. 41 VERONICA PALM (S):

Fru talman! Jag förstår att den här diskussionen är lite jobbig för regeringspartiernas företrädare. Den är inte så kul.

I Stockholm, där jag bor, har det under den här mandatperioden byggts 168 studentbostäder. Och så gör ni reklam i tunnelbanan och säger att snart har ni byggt 6 000 lägenheter.

Jag vet inte riktigt vad jag ska säga. Det får ju vara någon måtta på hur mycket ni stoltserar och tror att ni kan ge väljarna en lite annan bild av hur det ser ut än hur det är i verkligheten.

Jag fattar att det är jobbigt. Sverige har det tuft på bostadsmarknaden. Det drabbar dem som inte har någonstans att bo, men det drabbar också hela landet. Hela Sverige förlorar på att vi inte har en fungerande bostadsmarknad och inte kan dra nytta av de möjligheter till jobb och tillväxt som Sverige skulle kunna ha.

Det är väl här någonstans som skiljelinjen går: i synen på hur man hanterar regeringsmakten. Jag kommer tillbaka till det.

Det här är ju en regering som på bostadsområdet har spottat ur sig utredningar. Det kan inte finnas något ideologiskt avståndstagande från att bereda saker inom Regeringskansliet, ge uppdrag till myndigheter eller utreda utanför.

Bostadsministern har en lista på hemsidan på alla de uppdrag och utredningar som Boverket har i gång för tillfället. Jättebra – det finns säkert en hel del att plocka där. Jag kan räkna upp några: vägledning för skyddsavstånd mellan bostäder och anläggningar för djur, certifiering av installatörer för små anläggningar, bestämmelser för hushållning med markresurser, göra eurokoder tillgängliga, EU-transnationellt samarbetsprogram.

Det finns väldigt många utredningar. Jag har väldigt svårt att förstå varför det är så att just när det handlar om att ta ansvar för att få saker gjorda, att sätta sig ned och bilda en majoritet i riksdagens kammare, är det helt plötsligt omöjligt att gå vidare med det instrumentet.

Det är det första. Det andra handlar om hur man handhar regeringsmakten. I Sverige har vi under decennierna, precis som Oskar Öholm har sagt, haft minoritetsregeringar. Det har inte varit något konstigt. Sverige har kunnat regeras starkt med minoritetsregeringar – som naturligtvis har

sökt brett stöd i riksdagens kammare. Man kan inte regera utan majoritet i riksdagens kammare. Då söker man det stödet, ibland hos Miljöpartiet, ibland hos Folkpartiet. Under krisåren var centerpartisterna modiga och orkade stå upp. Man söker ett brett stöd för att kunna regera Sverige.

Skillnaden med den här minoritetsregeringen är att man gör precis som man gör när det gäller näringspolitiken och bostadspolitiken: Man tror att man klarar sig bäst själv.

Det funkar inte så i ett litet land som Sverige. Vi behöver hjälpas åt. Vi behöver samarbeta. Det syns tydligt att Sverige inte klarar att stå starkt när var och en själv försöker göra sin egen lilla verkstad.

Därför handlar det inte om vad jag tycker att man borde göra eller om vad bostadsministern vill se över. Riksdagens kammare, en majoritet av de folkvalda ledamöterna i riksdagen, har beslutat att vi vill gå till verkstad. Vi vill hjälpa regeringen att ta ansvar för bostadspolitiken. Det är så man agerar som ansvarsfull riksdag när en minoritetsregering inte klarar av att agera som ansvarfull regering.

Min fråga kvarstår: När tillsätts kommittén, och varför tillsätts den inte?

Anf. 42 OSKAR ÖHOLM (M):

Fru talman! När man diskuterar principer för hur man ska få saker och ting att bli verklighet och hur man ska få förslag att gå igenom i Sveriges riksdag låter det som Veronica Palm säger lite märkligt. Hon representerar en ganska spretig opposition med fyra olika partier, och det enda som de verkar komma överens om är just att stoppa förslag. De gånger oppositionen har samlat majoritet i den här typen av frågor har det handlat om att stoppa saker och ting. Det är sådant man har lyckats skapa majoritet för.

Veronica Palm håller ett anförande och säger att det inte är tillräckligt många studentbostäder som byggs. Hon tar upp siffror och säger att det måste bli många fler. Hon gör det i en debatt som utgår från en interpellation som säger att den proposition som kommer och som ska underlätta för att få fler studentbostäder och göra det billigare ska läggas i byrålådan och utredas igen. Av precis det här skälet tycker jag att debatten blir obegriplig.

Vi kanske har liknande utgångspunkter när det gäller ambitioner, men det finns en sak som skiljer. När det gäller många av de saker som vi behöver se över – alltifrån riksintressen som kan stå i vägen till att det ska bli lättare att bygga i städer, bullerregler och liknande – är det nog oklart om det finns en majoritet hos oppositionen, för där har man väldigt olika uppfattningar. Men i stället för att skapa osäkerhet och konflikt för konfliktens skull borde man börja ge besked om hur man faktiskt ser på innehållet i politiken.

Anf. 43 LARS TYSKLIND (FP):

Fru talman! Vi kommer oftast tillbaka till ordet ”bostadspolitik”. I dag diskuterar vi plan- och bygglagen, men den måste sättas in i ett större sammanhang. Den är en del av bostadspolitiken.

Sedan alliansregeringen tog över 2006 har det varit en tydlig inriktning på att skapa en fungerande bostadsmarknad. Jag vet inte när vi kan säga att vi senast hade en fungerande bostadsmarknad här i landet, men målsättningen nu är att skapa en där man inte efteråt behöver råda bot på felaktigheter med subventioner. Det är ju en typ av plåsterpolitik. Om man inte har en fungerande bostadspolitik får man kompensera det med subventioner. Detta är en tydlig inriktning, och där har plan- och byggglagen en viktig roll.

Jag blir lite förundrad när Veronica Palm förminskar värdet av utredningarna. Man kan läsa upp dem på olika sätt. En enskild del – till exempel certifiering av elektriker, som det nämndes något om – löser ju inte bostadsbristen, utan den är kanske bara en oerhört liten bricka i det hela, men det är trots allt en del av det hela. Man måste se saker och ting i deras sammanhang.

Oskar Öholm var inne på att det finns mycket annat viktigt som pågår, till exempel samverkan med miljöbalken. Vi har sett över strandskyddet, och arbete med bullerproblematiken pågår. Vi ska inte sticka under stol med att buller är ett jättesvårt problem att lösa. Man kan säga att man ska tåla buller, men de facto är buller inte hälsosamt, och då spelar det egentligen ingen roll vad man tycker och tänker om buller i övrigt.

Det pågår väldigt mycket utredningar, och många av dem har redan blivit klara. Nu finns det en parlamentarisk kommitté när det gäller regionplanering. Vi kommer nog att få en god utveckling av detta.

Anf. 44 Statsrådet STEFAN ATTEFALL (KD):

Fru talman! Det är intressant att lyssna på den här diskussionen och höra bristen på tydliga besked från Socialdemokraterna om vad de vill. Enligt Veronica Palm säger Socialdemokraterna att de inte ska ha några förslag, utan det är bara regeringen som ska ha det. Ja, det har vi i regeringen. Vi har en mängd olika förslag. Vi bereder dem.

Sedan kommer detta om en parlamentarisk beredning för att få saker och ting gjorda. Utredningsväsendet är till för att ta fram ett underlag som sedan ska remitteras. Sedan ska det bli regeringsberedning och propositionsskrivande, och sedan ska det till riksdagen. Sådan är ordningen i Sverige.

Jag blir inte riktigt klok på vad Veronica Palm menar. Den parlamentariska PBL-kommittén verkar ena stunden vara en utredning som ska ta fram nya förslag, men nästa stund verkar den vara en parlamentarisk beredning, ett slags propositionsskrivande med alla partier inblandade. Det är en form som inte har praktiserats så mycket i Sverige.

Riksdagen har valt en regering, och regeringen lägger fram förslag. Så sitter man i riksdagens utskott och diskuterar vad man tycker, och så lägger oppositionen fram motförslag. Det är den normala ordningen.

Vi ställer gärna upp. Vi har haft otaliga informationsträffar, både med hela utskottet och med olika partier som varit intresserade av det. Vi kan säkerligen göra det ännu bättre. Vi kommer gärna till riksdagens civilutskott och för samtal.

Ett antal förslag kommer att hamna på riksdagens bord. Frågan är om de ska landa på riksdagens bord enligt utsatt tidsplan, eller ska vi förskjuta dem och bereda dem ytterligare? Den frågan bör Veronica Palm svara på. Det är ju ganska intressant för oss att veta var vi har Socialdemokraterna på den punkten. Vill Socialdemokraterna, andra partier eller hela utskottet ha mer information om vad vi håller på med, så säg bara till! Vi ställer gärna upp. Vi kan komma till er, och ni kan komma till oss. Vi diskuterar gärna olika utredningsförslag och deras innehåll. Men vi är som sagt beredda att gå till riksdagen med konkreta förslag för att vi ska kunna få så mycket som möjligt i kraft så snabbt som möjligt.

Det pratas mycket om bristen på bostäder. Det är inte svårt att instämma i den problembeskrivningen. Det gör vi ständigt och jämt, för det är en akut brist. Men samtidigt vet vi att nya bostäder i Sverige, särskilt i Stockholm, kan ta mellan sex och tolv år att få fram därför att planprocessen är så omständlig. Det man gör i dag får inte effekt i morgon utan först om några år. Det är ett av våra stora problem. Varför har vi så långa planprocesser jämfört med andra länder?

Det är precis därför vi riktar in oss på att underlätta för kommunerna att komma fram snabbare. Sedan måste kommunerna ha höga ambitioner, men vi måste se till att processen är sådan att kommunerna kan jobba på ett snabbt och effektivt sätt. Det handlar om en mängd olika saker: instansordningar, handläggningstider och hur hela regelverket för planprocessen är utformat. Där har vi mycket höga ambitioner att leverera förslag som flyttar fram positionerna.

Därmed är inte sagt att det inte finns ännu mer att göra. Det finns också flera utredningar som kommer att bli klara under 2014 och 2015, exempelvis om instansordningen, om ägarlägenheter, om befintligt bestånd, om regionala planeringsnivåer, om svaga bostadsmarknader, om ekonomiskt utsatta grupper och om hyresrättens ekonomiska situation. Det är många utredningar och uppdrag till myndigheter som kommer att göra att vi även nästa mandatperiod kommer att ha en riklig reformagenda.

Anf. 45 VERONICA PALM (S):

Fru talman! Två propositioner är aviserade med smärre marginella förändringar. Man får faktiskt försöka hålla sig till sanningen och verkligheten. Hade man haft anlag för att vara konspiratorisk hade man faktiskt kunnat tro att regeringen valde att förhålla de förändringar i plan- och bygglagen som behövs just för att slippa ta ansvar för den låga produktionen och alltså kunna skylla den på plan- och bygglagen. Nu har jag inte sådant anlag, för då hade jag inte velat att man skulle snabba på planprocesserna. Vi har sträckt ut en hand och fått en hel riksdag att ställa sig bakom ett förslag för att ge regeringen verktyg och möjligheter att sätta i gång arbetet. Det hade man kunnat göra.

Jag har under den här sista minuten inte möjlighet att göra någonting annat än att konstatera att bostadsministern tycker att han gör ett så bra jobb att han, som bostadsminister för en minoritetsregering, har råd att tacka nej till en utsträckt hand över blockgränserna för att få ett strukturerat arbete kring planprocessen.

Det är en planprocess som den här regeringen har ställt till – det ska man komma ihåg. Det var den här regeringen som för två år sedan införde den nya plan- och bygglagen. Och samma dag som den sattes i sjön började man leta efter förändringar i den.

Man tackar nej till den utsträckta handen. Men det är också så att ministern tycker att han gör ett så bra jobb att han till och med aktivt vägrar att genomföra av riksdagen fattade beslut. Det handlar om att negligera det folkvalda parlamentets beslut om ett genomförande. Vi vill att det byggs fler bostäder. Vi vill hjälpa regeringen, för vi tror att det är bra för Sverige med fler bostäder.

Det som krävs är politisk kraft, politisk vilja, mod och ork att ta ansvar. Och det är alldeles uppenbart att Sverige behöver en ny regering för att klara det.

Anf. 46 Statsrådet STEFAN ATTEFALL (KD):

Fru talman! Jag har här redovisat hur regeringen har reagerat på riksdagens tillkännagivande. Vi har redovisat det i budgetpropositionen. Nu får riksdagen självklart analysera. Tycker man att regeringen har hanterat detta på ett nöjaktigt och rimligt sätt, eller har man några konkreta exempel eller förslag där man vill ha ytterligare åtgärder när det gäller just utredningsarbete?

Jag välkomnar i så fall en sådan preciserad beställning. Det välkomnar vi. Vi är lyhörda för vad riksdagen säger, men vi måste ju veta vad riksdagen vill. Vi har nu svarat på det som var ganska allmänt hållet i förra riksmötets betänkande och skrivningar på det här området.

Återigen: Veronica Palm kallar det smärre förändringar, det som kommer om någon månad kring ungdomsbostäder. Det handlar om att kunna bygga studentbostäder och ungdomsbostäder upp till 25 procent billigare, på betydligt fler platser, mer flexibelt och under betydligt enklare former. Det handlar även om att kunna bygga modulbostäder snabbare. Det är en rad olika typer av förändringar för att man ska kunna bygga fler ungdoms- och studentbostäder. Det kallar inte jag smärre förändringar.

Jag kan också försäkra, även om det inte står i propositionslistan, att det efter jul kommer ytterligare propositioner. Det kommer att handla om hur vi ytterligare underlättar andrahandsuthyrning, om hur vi förenklar regelverket kring hela planprocessen och om bullerfrågor. Och många andra saker kommer att finnas med i de propositioner som sedan kommer under våren, även om det ännu inte är utsatt exakt vilken dag de kommer.

Det pågår alltså ett omfattande reformarbete, och alla som vill delta och diskutera de konkreta olika ämnesområdena är välkomna att höra av sig. Vi kommer självklart också att se till att riksdagen och de olika partierna är välinformerade, så att vi kan skapa så breda majoriteter som möjligt. Jag tror att det finns ett värde i det. Jag delar helt den uppfattningen. Men en parlamentarisk PBL-kommitté som igen utreder någonting diffust tror jag inte är rätt metod. Det måste handla om konkreta saker. Jag efterlyste just de tydliga önskemålen från Socialdemokraternas sida, men inte heller denna gång fick vi dem.

Överläggningen var härmed avslutad.

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Propositioner

- 2013/14:22 Undantag från kassaregisterkrav vid obetydlig omfattning
- 2013/14:26 Förändringar av trängselskatten i Stockholm med anledning av trafikleden Norra länken och den nya stadsdelen Hagastaden
- 2013/14:27 Vissa skattefrågor

Motioner

- med anledning av prop. 2013/14:3 Läsa för livet
- 2013/14:Kr5 av Bengt Berg m.fl. (V)
- 2013/14:Kr6 av Margareta Larsson (SD)
- 2013/14:Kr7 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S)
- 2013/14:Kr8 av Tina Ehn och Agneta Börjesson (MP)

- med anledning av prop. 2013/14:17 Marknadsföring om modersmjölksersättning och tillskottsnäring
- 2013/14:MJ4 av Matilda Ernkrans m.fl. (S)

- med anledning av redog. 2012/13:ER1 Från Sveriges delegation vid Europarådets parlamentariska församling
- 2013/14:U4 av Julia Kronlid m.fl. (SD)

Utbildningsutskottets betänkande

- 2013/14:UbU5 Minskade krav på dokumentation i skolan

Kulturutskottets betänkande

- 2013/14:KrU2 Ny bibliotekslag

17 § Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 21 oktober

2013/14:49 Ökningen av antalet dödsolyckor

av *Sven-Erik Bucht* (S)
till arbetsmarknadsminister Elisabeth Svantesson (M)

2013/14:50 Gruvnäring och regional tillväxt

av *Agneta Gille* (S)
till näringsminister Annie Lööf (C)

2013/14:51 Ojnare myr som Natura 2000-område

av *Helena Leander* (MP)
till miljöminister Lena Ek (C)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 5 november.

18 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 18 oktober

2013/14:61 Utvisning av barn födda i Sverige

av *Christer Winbäck* (FP)

till statsrådet Tobias Billström (M)

den 21 oktober

2013/14:62 Det ryska stoppet för adoptioner till Sverige

av *Maria Stenberg* (S)

till statsrådet Maria Larsson (KD)

2013/14:63 Utökning av antalet utbildningsplatser på Karlstads universitet

av *Gunilla Svantorp* (S)

till utbildningsminister Jan Björklund (FP)

2013/14:64 Användningen av Arbetsförmedlingens resurser

av *Kristina Nilsson* (S)

till arbetsmarknadsminister Elisabeth Svantesson (M)

2013/14:65 Muddring av inloppet till Hargshamn

av *Agneta Gille* (S)

till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

2013/14:66 Kvaliteten på verksamhetsförlagd utbildning (VFU)

av *Jabar Amin* (MP)

till utbildningsminister Jan Björklund (FP)

2013/14:67 Utbildning om funktionsnedsättning

av *Esabelle Dingizian* (MP)

till utbildningsminister Jan Björklund (FP)

den 22 oktober

2013/14:68 Nedläggningen av Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap

av *Karin Åström* (S)

till socialminister Göran Hägglund (KD)

2013/14:69 FN:s resolution 2122

av *Carina Hägg* (S)

till utrikesminister Carl Bildt (M)

2013/14:70 Al-Shabab

av *Carina Hägg* (S)

till utrikesminister Carl Bildt (M)

2013/14:71 Framtiden för förstelärartjänsterna
av *Jabar Amin* (MP)
till utbildningsminister Jan Björklund (FP)

Prot. 2013/14:16
22 oktober

Fråga 2013/14:61 redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 22 oktober.

Övriga frågor redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 5 november.

19 § Anmälan om skriftligt svar på fråga

Skriftligt svar på följande fråga hade kommit in:

den 21 oktober

2013/14:38 Angående banan Rågsveden–Malungsfors
av *Peter Hultqvist* (S)
till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

Svaret redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 5 november.

20 § Kammaren åtskildes kl. 15.23.

Förhandlingarna leddes av förste vice talmannen.

Vid protokollet

LARS FRANZÉN

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Justering av protokoll	1
2 § Meddelande om frågestund	1
3 § Anmälan om kompletteringsval	1
4 § Anmälan om subsidiaritetsprövning	1
5 § Anmälan om uppteckningar vid EU-nämndens sammanträde.....	1
6 § Anmälan om faktapromemorior	2
7 § Anmälan om avskrivning av motion	2
8 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	2
9 § Ärenden för hänvisning till utskott	4
10 § Ärenden för förnyad bordläggning	4
11 § Svar på interpellation 2013/14:17 om EU:s patentdomstol.....	4
Anf. 1 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	4
Anf. 2 LEIF JAKOBSSON (S)	5
Anf. 3 EWA THALÉN FINNÉ (M).....	6
Anf. 4 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	7
Anf. 5 LEIF JAKOBSSON (S)	8
Anf. 6 EWA THALÉN FINNÉ (M).....	9
Anf. 7 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	9
Anf. 8 LEIF JAKOBSSON (S)	10
Anf. 9 Justitieminister BEATRICE ASK (M).....	10
12 § Svar på interpellation 2013/14:15 om ersättning till funktionshindrade	11
Anf. 10 Statsrådet MARIA LARSSON (KD)	11
Anf. 11 TOMAS ENEROTH (S)	12
Anf. 12 FINN BENGTSSON (M).....	13
Anf. 13 Statsrådet MARIA LARSSON (KD)	14
Anf. 14 TOMAS ENEROTH (S)	15
Anf. 15 FINN BENGTSSON (M).....	16
Anf. 16 Statsrådet MARIA LARSSON (KD)	17
Anf. 17 TOMAS ENEROTH (S)	18
Anf. 18 Statsrådet MARIA LARSSON (KD)	18
13 § Svar på interpellation 2013/14:23 om Vanvårdsutredningen.....	19
Anf. 19 Statsrådet MARIA LARSSON (KD)	19
Anf. 20 MARGARETA LARSSON (SD)	19
Anf. 21 Statsrådet MARIA LARSSON (KD)	20
Anf. 22 MARGARETA LARSSON (SD)	21
Anf. 23 Statsrådet MARIA LARSSON (KD)	21
Anf. 24 MARGARETA LARSSON (SD)	22
Anf. 25 Statsrådet MARIA LARSSON (KD)	23
14 § Svar på interpellation 2013/14:13 om automatiska permanenta uppehållstillstånd för syrier	23
Anf. 26 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	23

Anf. 27 KENT EKEROTH (SD).....	24	Prot. 2013/14:16
Anf. 28 ROGER HADDAD (FP).....	25	22 oktober
Anf. 29 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	26	
Anf. 30 KENT EKEROTH (SD).....	28	
Anf. 31 ROGER HADDAD (FP).....	29	
Anf. 32 VERONICA PALM (S).....	29	
Anf. 33 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	30	
Anf. 34 KENT EKEROTH (SD).....	31	
Anf. 35 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	31	
15 § Svar på interpellation 2013/14:25 om en reformerad planprocess för ett ökat bostadsbyggande och sänkta kostnader	32	
Anf. 36 Statsrådet STEFAN ATTEFALL (KD).....	32	
Anf. 37 VERONICA PALM (S).....	33	
Anf. 38 OSKAR ÖHOLM (M).....	34	
Anf. 39 LARS TYSKLIND (FP).....	36	
Anf. 40 Statsrådet STEFAN ATTEFALL (KD).....	37	
Anf. 41 VERONICA PALM (S).....	38	
Anf. 42 OSKAR ÖHOLM (M).....	39	
Anf. 43 LARS TYSKLIND (FP).....	39	
Anf. 44 Statsrådet STEFAN ATTEFALL (KD).....	40	
Anf. 45 VERONICA PALM (S).....	41	
Anf. 46 Statsrådet STEFAN ATTEFALL (KD).....	42	
16 § Bordläggning.....	43	
17 § Anmälan om interpellationer.....	43	
18 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	44	
19 § Anmälan om skriftligt svar på fråga.....	45	
20 § Kammaren åtskildes kl. 15.23.....	45	

